№ 9 | Organ żydowskich robotników Łodzi. | פרייז 20 גראשען | Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

21-טער יאָהרגאַנג | 10 stycznia 1928 r. | דינסטאָג, י"ז טבת תרפ"ח | רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיאָטרקאָווסקע 86. טעלעפאָנען: אין רעדאַקציע 57, און אַדמיניסטראַציע 47

צו דעם יידישען פאָלק אין פּוילען.

יידען! חברים און בירגער!

מיט פונף יאָהר צוריק אין אַזאַ שרעקלעכן נאַכט, ווען דער וואָהל פלאַט פון אַלע נאַציאָנאַלע מינדערהייטן אין פּוילען, קוים אַנהייבנדיק, אַז דער אויפשטאַנדישער און חוצפנ־רוסישער פּויער, דער יידישער סוחר און בעל־מלאכה און די שטעט און שטעטלעך, דער דייטשער קאָלאָניסט און אַרבייטער וועלען שטיקען אויף אונז לוסטיק. מען האָט געפרעגט: וואָס קאָן זיי אַ אַלע פאַרראַטנען? וואָס קאָן זיי אַזאַ בעשעגען אַז שטרעבן אַזאַ נעמיזיס, אַזאַ פאַרעכטיגונג, אַזאַ נאַכגעבונג אין אַלאַמער, שפּראַך, אַפּאַנאַמישער און פּאָליטישער לאַגע? אין מען האָט גביות געזאָגט: דער פלאַן וועט קיין שום הצלחה נישט האָבן. אויבנדרויפן, האָט מען אָנגעשטעלט, וואָס מען אַרבעטן מיט דער הילף פון מאַסיעסמוסישער אַגיטאַציע די פּויערס אויף די יידען; די יידען וועט מען דאָן וויי־דער אַטטאַראַטען, אַז זיי אַטטאַרשטאָנען די שלאַגס פון דער פּויערישער מלוכה. אַז זיי זענען מורדים במלכות, רחמנא ליצלן.

עס האָט אָבער נישט געהאָלפן. דער אַנטסטאַנד און דער שכל האָבען געזיגט, ווען דעם רוסישען וועג די פאַלקס־מאַסען פון אַלע נאַציאָנאַלי־טעטען און דער מלוכה. אין דער בלאָק האָבן געשלאָסען אַ גלייכבערעכטיגונג: צוזאַמען, אַזוי־ווי אין 22 מיטאַטאַרען, צוזאַמען זיי 18 הצעטאַ־מען אין 8 סקאַטאַרען — יידען. דאָס מעאָוסטען, אַז נור מיט געמיינזאַמע בחות קאָן יעדע נאַציאָנאַלע פאַר־ווערן פאַר זיך אַ נאַטשפּרעכלעכע פאַר־שטעהערשאַפט, וואָס זאָל פיהרען אין פאַרלאַמענט דעם קאַמף פאַר אַזאַ־רע רעכט, אין יעדוען שטאַטאַרען פון אַלע. דאָס גרעפיהל, אַז מען מוז מיט־מאַכען די נאַציאָנאַלע אַנטערדריקונג, פון וועלכער אַלע לייטען, האָט גובר געווען אין די אַנטיסעמיטישע אַגיטאַציע, אין די סטרייקס, אין די פאַלשע הבטחות, וועלכע די נעגערשע פּאַרטייען האָבען נישט געשאָנען.

אונדז נאָך פונף יאָהר ווערט דער דאָ־זיגער טעלעגראַם פאַלאַק פון די נאַ־ציאָנאַלע מינדערהייטן בעטעם. די וואָהל־אַרדנונגען, וואָס האָט אַנ־ו מיט פונף יאָהר צוריק געצוואונגען דערצו, אויפגעגעבן אַנטפּאַרעדערס. מ'איז געבלי־בען די אַלטע צומיטונג אויף וואָהל־רעכטען. וואָס נעמט צו בייז אַזאַ, יידען, יידיש מעגלעכקייט צו האָבען אין די לאַנדטאָגס־מאַנדאַטען? אַז זיי אַטטאַרשטאָנען די שלאַגס פון דער פּויערישער מלוכה, אין דער אַנטיסעמיטישער אַגיטאַציע, אין די פּאַלאַמענטאַרישע אַנטרעדס, אין די פאַלשע הבטחות, וועלכע די נעגערשע פּאַרטייען האָבען נישט געשאָנען.

אונדז נאָך פונף יאָהר ווערט דער דאָ־זיגער טעלעגראַם פאַלאַק פון די נאַ־ציאָנאַלע מינדערהייטן בעטעם. די וואָהל־אַרדנונגען, וואָס האָט אַנ־ו מיט פונף יאָהר צוריק געצוואונגען דערצו, אויפגעגעבן אַנטפּאַרעדערס. מ'איז געבלי־בען די אַלטע צומיטונג אויף וואָהל־רעכטען. וואָס נעמט צו בייז אַזאַ, יידען, יידיש מעגלעכקייט צו האָבען אין די לאַנדטאָגס־מאַנדאַטען? אַז זיי האָבען

פּוילען טרעט אַרויס מיט אַ פאַרשלאָג צו ליטאַ.

מיניסטער זאָלעסקי ערקלערט, אַז דער וועג פון אַ פערשטענדיגונג איז אַ שווערער און אַ לאַנגזאַמער.

וואַרשע. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). הי בעוואוסט חשב דער ליטווישער פּרעמיער וואַלדעמאַראַס קרקלעס פאַר אַ פאַרשטאָנד פון דער פּוילישער טעלעגראַפן-אַגענטור, אַז ער וואַרט אויף אַ פאַרשלאָג פון דער פּוילישער רעגירונג הענען אָנהויבן פּוילישׁ-ליטווישע אונטערהאַנדלונגען.

אין שייכות דערמיט, דערהייסן מיר זיך פון מאַסגעבענדער קוועלע, אַז די פּוילישע רעגירונג וועט נאָר בקרוב אַרויסרעדן מיט אַזאַ פאַרשלאָג. אינ'ם פאַרלאָג וועט אָנגעצייכענט ווערן דאָס אָרט, צייט פון די אונטערהאַנדלונגען און די פּונקטן, וועט זאָלען געטראַכט ווערן ביי די אונטערהאַנדלונגען.

גרויסע רעדע פון אויסערן-מיניסטער זאָלעסקי.

וואַרשע (טעלעפאָניש) נעלמען אַזאַר און פאַרנעם מען דער יעהרלי־כער באַנקעט פון דער נעזעלשאַפט צו פאַרשען די פּראָבלעמען פון דער אַנ־טערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק. אויפן באַנ־קעט זענען אָנוועזענד נעווען אַ גרויסער מנין מינאיסטערן, הויפּט מלחמה־בעאַמ־טן, אָנגעריזעטענע־פּראָפעסאָרן און פּאָליטיקער.

דער אויסערן־מיניסטער זאָלעסקי האָט געהאַלטן אַ רעדע, און וועלכער ער האָט געגעבן אַ בילד פון דער פּו־לנישער אויסערן־פּאָליטיק און פאַרגאַנ־גענהייט יאָהר. דער מיניסטער האָט ער־קלערט, אַז דאָס יאָהר 1927 און נעווען אַ אַלגעמיינער קאָמפּליקאַציע פון דער פּוי־שער פרעגען פון פּאָליטיק און אויב מאַן טאָן נאָכ־ד־רעכט זאָגן, אַז דער מאַרגען איז געוועזן, אין שם אַנ־פאַרשוגען און קאָמפּליקאַציעס ער־ווערטען אונ־נישט און דער נאָרשעמער צוקונפט. די צוויי וועלטמיגסטע מאַכט־טען פון דער פּוילישער פּאָליטיק און נעבן זענען נעווען דער פּוילישער פאַר־שלאָג וועגען שלום און די פּוילישׁ־ליטווישע בעציהונגען. אַרום דעם פּוי־לישען שלום פאַרשלאָג האָט מען פאַר־שריבן פאַרשיעדענע מאָנאָגראַפיעס, אַזוי האָט מען, למשל, געזאָגט, אַז פּוילען און

פאַר אַנ'אַנטערנאַציאָנאַלער אַנטשאַר־ווענג און סאַוויעט־רוסלאַנד. פון דער צווייטער זייט האָט מען אויך געזאָגט, אַז פּוילען און נעגען דעמשלאַנד. ער־ליך האָבען אָבער אַלע נעמחות אַנגענומען, אַז נישט דאָס ערשטע און נישט דאָס צווייטע און אמת. וואָס שייך דער אַנ־פּליחט מיט ליטע, שטעלט דער מיניס־טער פאָרט, אַז און נעבן דאָס פּוילען דערערגלט אַלץ וואָס אין נאָר מעגלעך געווען צו דערערגלען. דער מיניסטער און אַפּטומיסטיש אויסגעדריקט מיט ליטע. ער זאָגט, אַז ער ווייס אַ שטרעבן און אַ לאַנג־זאַכער, אָבער סוף פל סוף וועלען זיך אַנשטאַלען גוטע בעציהונגען צווישען מיטרע מלכות.

דער מיניסטער פאַרגרייט זיין רעדע מיט אַנ'אַנטערפּלוס אויפן דו בעצי־הונגען מיט דייטשלאַנד און סאַוויעט־רוסלאַנד און אַר ערקלערט, אַז פּוילען „שטרעבט צו אַנ'אויפריכטיגען שלום מיט אַלע אַנדערע שלאָנים, מיט דייטש־לאַנד זאָגען און פאַרנאַנגענעם יאָהר אָפּגעשלאָסען געוואָרען 2 האַנדלס־אָפּמאַכען און מיט רוסלאַנד שטרעבט פּוילען אַזאַ שלוסען אַ פערזיכערונגס־אָפּמאַך.

יעגער יאָגט זיך נאָך אַ בעזקעל.

פּיאַסט זאָל אַרויסשטעלען זיין קאַנדידאַטור צום סענאַט.

לעמבערג, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). נעבראַכט, הי דער געוואוסטער היגער דרוקערעי־בעזיצער איז דורכגעפאַלען אַלס קאַנדידאַט פון

די יודישע סוחרים האָט ער אָנגעהויבען צו פיהרען אונטערהאַנדלונגען מיט פּיאַסט אַז זיי זאָלען אַרויסשטעלען זיין קאַנדידאַטור צום סענאַט. דערפאַר זענען ער צו שטיצען די וואַהל־קאָמפּאַניע פון פּיאַסט מיט זעהר גרויסע סומען געלד.

אַ באַמבע בעת אַ פאַלקס־פאַרזאַמלונג

צוויי טויטע און פערוואונדעטע.

פאַריז, 9. יאַנואַר. (סאָציאַל אינ „ד. ש.") „זשורנאַל" מעלדעט פון פאַריז, אַז בעת די פאָלקס־פאַרזאַמלונגען אין פריינג דע קאַרדאַוא האָט פאַרגע־נומען אַ באָמבע אין המון, 12 פערזאָן זענען פערוואונדעט געוואָרען. עטליכע זענען היכּי בעשטאָרבען, מען רעכענט, אַז די באָמבע איז אַ פּאָליטישער נקמה־אַקט.

זיצונג פון דער הויפּט־וואַהל־קאָמיסיע.

וואַרשע, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). נעכטן איז פאָרגע־קומען אַ זיצונג פון דער הויפּט־וואַהל־קאָמיסיע, עס איז בעשלאָסען געוואָרען אָפּ־צוהאַלטען מיט'ן בעטראַכטען די אַריינגעטראָגענע קאַנדידאַטען־ליסטעס ביז'ן 24 יאַ־נואַר ד. ה. ביז דער צייט, ווען עס וועלען שוין זיין אַריינגעטראָגען געוואָרען אַלע ליסטעס און דאַן ערשט צו בעשליסען וועלכע ליסטעס צו ערקלערען פאַר גיל־טיג און וועלכע צו פאַסירען.

וואַרשאַווער ראַבינער ד"ר שאַר

זאָל נאָמינירט ווערען אַלס אויבער־ראַבינער פון עסטרייך.

ווין, 9. יאַנואַר (יט"א) די יודישע קולטוס־געמיינדע אין ווין האָט בע־שלאָסען אינצולאַדען דעם וואַרשאַווער ראַבינער פּראָפ. משה שאַר אַלס אויבער־ראַבינער פון עסטרייך אויפן אָרט פון פאַרשטאָרבענעם פּראָפ. ד"ר צבי חיות. די פּערזאָנאַלטונג פון דער יודישער קהלה אין ווין האָט שוין אָנגענומען שריט צו פערווירקליכען דעם דאָזיגען בעשלוס.

אַ רייה אָרגאַניזאַציעס פון „פ.פ.ס."

געגען די קאַנדידאַטורען פון דיאַמאַנד'ן און ליבערמאַן'ען ווייל זיי זענען יודען.

לעמבערג (טעלעפאָניש) דער הו־נער פּוילישער אָרגאַן פון די ציוניסטען „כּוולאַ" וועגן, און די פּפ"ס'ישע אָרגאַניזאַציעס בעמערען זיך צו דער־ווייטערן פון סוים זיינע יודישע פיה־רער. מרי צי בעשטאָטיגען די ראַונגע פּערליפּטאָג פּרעסנט די דערמאָנטע צו־מוגג אַ בעשלוס פון פּפ"ס'ישען וואַהל־אָרגאַן און סטרו, וועלכער האָט פאַרגע־לעגט דעם צ. ק. פון פּפ"ס אַרויסצו־שטעלען אַלס קאַנדידאַטן אין סטרו־מאַ־לאַ" ווייטס און, און די פּפ"ס'ישע אָרגאַניזאַציעס בעמערען זיך צו דער־ווייטערן פון דער יודישער יודענ־שאַפט. אין פּשעמישער וואַהל־קרייז זאָל אַנשטאָט לוברמאַנ'ען קאַנדידירען דער געוועזענער דעפּוטאַט כּהר. אַז די פּפ"ס וויל רעגאַנגען אונדז רוהען פון די יודען.

כאַראַקטעריסטישער פּראָצעס איז טשענסטאָכאָוו

ווענען כורצע קליידער און היינטיגע פּריילינס.

טשענסטאָכאָוו, (טעלעפאָניש) אין היגען פּרידענס־געריכט איז היינט פאָרגעקומען אַ זעהר אָריגינעלער אין אינטערעסאַנטער פּראָצעס. אַ פּרייליין פון דער היגער חעכערער געזעלשאַפט האָט אָנגעקלאָגט אין געריכט אַ יונגערמאַן מיט תשכערער בילדונג, אַז בעת זיי זענען געווען אין דער ערשטקלאַסיגער צוקערנע „קיסטאַל" האָט ער זיך ערלויבט אָנצוריהרען איהר קניה אונטערהויבענדיג דער־מיט איהר קליד. דער ריכטער האָט דעם יונגענמאַן בעפרייט, מעטיהרענדיג עס דערמיט, וואָס די היינטיגע קליידער זענען אַזוי קורץ, אַז העלענדיג אָנריהרען די קניה דאַרף מען דערצו כלל נישט אויפהויבען דאָס קליד.

טעלעפאָן־אַבאָנענטן איז וואַשאַ

האָבען בדעה צו ערקלערען אַ טעלעפאָן־בויקאָט,

אויב די ליטשניקעס וועלען נישט אָפּגעשטעלט ווערען.

וואַרשע (טעלעפאָניש) נעלמען אין ראַ פאַרשען מען אַ ערליכער פּראָ־טעסט־מוטיוו פון די טעלעפאָן־אַבאָ־נענטען נעמען די „לוטשניקעס". אונטער פון די רעדנער דאָס פאַרגעלעגט, אַז די טעלעפאָן־אַבאָנענטען האָבען ערקלע־רען אַ טעלעפאָן־בויקאָט, אויב די ליטע נוקעס וועלען נישט אָפּגעשאַפט ווערען פון 5. פעברואַר ה. י. אין כּוף וועגען אונטערשטיצונג געוועזען געוואָרען אַ רייה רשאַליציעס בנגע דעם אָפּשאַפען די „לוטשניקעס" און צריכּצוזאַמענהאַלטען די אַבאָנענטען די שפּרעכען, וואָס זיי האָבען אָפּגעריכטן פון דער אָפּטעלעפאָן־צענטראַל.

געשאַפען אַ יודישן וואַהל־קאָמיטעט פון נאַציאָנאַליטעטן־בלאָק איז פּאַביאַניץ.

פּאַביאַניץ, (טעלעפאָניש) זונטאָג איז דאָ געשאַפען געוואָרען אַ וואַהל־קאָמיטעט פון בלאָק פון די נאַט. מינדערהייטען אין וועלכען עס זענען אַריין פאַר־שטעהער פון די ציוניסטען „מזרחי" חאַנדווערקער און קליינהענדלער.

וואַלד־פּלאַנטונג אויפן נ'יסין

פון אָבער־ראַבינער ד"ר חיות.

חיפה, (י.ט.א.) די עסטרייכישע ציוניסטען האָבען אָנגעהויבען אַ געלד־זאַמלונג אויף פּאַרפּלאַנצען אין ארץ־ישראל 10,600 בוימער אַלס אַ מאָנו־אויפן נאָמען פון פאַרשטאָרבענעם אָבער־ראַבינער פּראָפ. צבי חיות.

נייע יודישע פּאָליציי־בעאַמטע איז יפו.

יפו, וואו ווי וועלען פרעמדען די פּאָלי־צי־דינסט. סך־הכל זענען איצט פאַרהאַנען אין יפו 26 יודישע פּאָליציאַנטען.

יפו. (י.ט.א.) ווי עס מעלדעט „פּאַ־לעסטיין", זענען 12 אַבסאָלוירטען פון דער פּאָליציי־שולע אין ירושלים דערוי־מער 8 יודען אָנגעקומען די שעה קיין

שטעלען אַלס קאַנדידאַטען אין סטרייר קרייז די געוועזענע דעפּוטאַטען וואַ־לאַסקי, פּאַלאַ און אַלטערמאַנטסק און נישט דיאַמאַנד'ן, וועלכער האָט געוואָלט קאַנדידירען און דאָזיגען וואַהל־קרייז. אויך אין פּשעמישער וואַהל־קרייז זאָל אַנשטאָט לוברמאַנ'ען קאַנדידירען דער געוועזענער דעפּוטאַט כּהר. די „מוו־לאַ" זעהט דאָרט אַ פּעסטיז. אַז די פּפ"ס וויל רעגאַנגען אונדז רוהען פון די יודען.

טיף נעריהרט צוליב דעם פּוים פון אונזער אונפאַרגעסליכען מיט־אַרבייטער נ"ע

מיכאל הורוויץ

דריקען מיר אויס דער איבערגעבליבענער פאַמיליע אונזער בייליד

ב. נימאַן, י. אַראַנאָווסקי, י. אַפּאַטשינסקי, א. נימאַן.

„פּועלי־ציון" מאַבילזאַציע

פילהאַרמאָניע־זאַל, נאַרוטאָוויטש 20

שבת, דעם 14־טען יאַנואַר, פינקטליך 10 אַ זייגער פריה קומט פאָר

אַ תּוערליכער

צוזאַמענטרעף

פון אַלע חברים און פריינד פון „פּועלי־ציון".

אין פּראָגראַם: 1) ערעפנונג פון דער פאַרזאַמלונג. 2) אויפטריט פון אַרב. כּאָר אונטער דער לייטונג פון ח' צעטמאַן. 3) פּראָקלאַמירונג פון דער וואַהל־קאָמפּאַניע. 4) פּערצענטליכונג פון אַרבייטס־פלאַן. 5) קאָנצערט־טייל — אויסגעפירט דורך אַ קוואַרטעט פון פּיפּסאָנישען אָרקעסטער. 6) פּייערליכע שליטונג.

ס'וועלען אַרויסטרעטען: זרבבל (וואַרשע), ראַטמאַן האַלענדערסקי, קחלה־ראַטמאַן עדעלמאַן, וויצע־פּאַרזיצער פון שטאָט־רעט ד"ר שיפּמאַן, ראַטמאַן שאַפּיראַ, ח. בראַנד, אַביגדור א. אַנד.

אַלע חברים און פריינד פערזאַמלען זיך שבת־פריה אין פילהאַרמאָניע.

בעטערקונג: חברים, וואָס וועלען זיך נישט אָנזאָרגען פון פריהער מיט אַ ספּעציעל נעדרוקטען בילעט וועלען נישט אַריינ־גלייזט ווערען. אויפן צוזאַמענדרוק. נעדרוקטע בילעטען קען מען בעקומען אין הויפּט־וואַהל־ביורו, פּראַמאָוויטש 14.

יוד. אַרב. וואַהל־קאָמיטעט „פּועלי־ציון".

אויפפאַד ערונג.

דערמיט מעלדן איך אויף די פרומע

ווייַנטרויב און קויאַווסקי, נאַוואַמיעסקאַ 20

צו קומען הייַנט דינסטאָג, 8 אַ זייגער אָוונד, צו הרב ר' יוסל מינגע. דלוגאַ 23, צו אַ דין־תורה.

ס. ווייַנטרויב.

יודישע שול־אָרגאַנ. אין פּוילען אָפּטיילונג לאָדז

הייַנט, דינסטאָג, דעם 10־טען יאַנואַר 8.30 אָוונד

זאָל פילהאַרמאָניע נאַרוטאָוויטשאַ 20.

אַפאַרלעזונג פון דראַמאַטורג

פריץ הירשביין

אַ. ד. ט.: „כּינאַ, יאַפּאַן און אינדיען".

בילעטען צום פּרייז פון 50 גראָשען און 1,50 זל. צו בעקומען אין די פּראָ־מענען, אין די געוועלבער פון די אַרב. קאַסע, אין דער בוכהאַנדלונג־שול ציגעל־גאַס 26, אין מערעס־שול פּאָלודניאַשע 20, אַרב. הייַנקעל פּאָלונג. 20 און אין טאָג פון דער פאַרלעזונג פון 10 פריה אין קאַסע פון „מילהאַרמאָניע".

Dr. Wołkowyski

וואַכאַדניאַ 65 (צענעלניאַנאַ 43) טעל. 50-75

ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט און וענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוועכע

באַהאַנדלונג מיט קוואַרץ־שטראַהלען

נעמט אָן פון 1—2 און 4—8. פּרייז פון 4—5

ספּעציעל וואַרעמע־צימער.

D. med. A. Mazur

ספּעציאַל־אַרצט פאַר אויערן, נאָז און האַלז־קראַנק.

הי אויך שטום און שפּריך־פעהלער

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

וסכאַדניאַ 65

(אַנגעגען אויך דורך פּיקעריק. 46) טעל. 66-01

נעמט אָן פון 11½—12½ און פון 3—5 נאָכ.

Dr. med. H. Lubicz

צענעלניאַנאַ 43 — טעל. 41-32

איז צוריקגעקעהרט.

ספּעציאַליסט פאַר הויט, פּעניריש און מענער־שוועכע

קראַנקהייטען. באַהאַנדלונג מיט קוואַרץ־לאַמפּן (אָר־אויסטאַל).

נעמט אָן פון 8—10 און פון 5 — 8 אָוונד.

Dr. med. H. Leichter

מאַנסטאַנטינער 9 רוג־זאַכאַדניע, טעל. 49-66

צאַהן־כירורג

פּעע. פון נייטיגע קראַנקהייטען פון שאַנקעס, נימאָפּס

דרשען לעס, וואַהל־אַלמאָלעס מאַנ. א.ה.ה.

נעמט אָן פון 1½—5 און וואַכאַ פון 9 — 11 פאַרב.

Dr. Z. Rakowski

פּעע. פאַר אויערן, נאָז, האַלז און לונגען־קראַנקהייט.

מאַנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 27-81.

ספּעציעלער קורס פאַר שטאַמלער.

שפּרעכשטונדען 12—2 און פון 5—7.

נעמט אויך אָן אין לעשניעצע זערשער 17 פון 8 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאָכ. 1016

Dr. med. M. Heller

ספּעציאַליסט פאַר הויט־ און וענערישע קראַנקהייטען און מענע־שוועכע

גאַווראַט 2

נעמט אָן ביז 10 פריה. פון 1—2 און פון 4—8 אָוונד

פאַר פרויען פון 4—5 נאָכ.

פאַר אויגעמיטעלטע לעשניצע־פּרייזען.

בלב קרוע ומורתח הננו מודיעים לכל קרובינו ומיודעינו מהשבר הגדול אשר השברנו עמות עלינו אחרי מחלה כבדה ומפושכת בעלי, אביני, גיסנו, קרובינו ומיודענו

נ"ע

מיכאל הורוויץ

(בן ר' מרדכי מרקיל הלוי ז"ל)

יליד סלונים

בשנת החמשים ותשע לימי חייו.

תהלוי' תהי' ה' יום ג' י"ו טבת תרפ"ח בשעה 2 אחרי הצהרים מבית האבל פיעפריקאָווער 56.

השרויה בצער עמוק משפחתו המתאבלת.

דעם אויפריכטיגסטען מיטגעפיהל און שמערצפולען בילד דריקען מיר אויס אונזער שוועגערין

רויזה הורוויץ צוליב'ן טויט פון איהר אונטערגעליכען און הייסגעליבטען מאַן

נ"ע מיכאל

ווי גערעכנט מיט די טראַדיציאָנעלע מאָרגער: המקום ינחם אותך בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

יצחק ורעיתו מרים איזראַעליט.

פלעגט די פיס!

PEDICURE

S. Łódzki, Trauguta 5 (Krótka), m. 10

געוועזענער אַסיסטענט בי פּיספּיר לעקאַן

(הינטער־אויגען־אַנשטאַלט אין לאָנדאָן).

ספּעציאַליסט צו אַלע־גטיגען הייגער־אויגען און הערנהויט.

הי אַרטיגעפּוטסקעס געגען שטערען.

מאַסאַזשירט די פיס.

Dr. Różaner

ספּעציאַליסט פאַר הויט־ווענערישע קראַנקהייטען

און מענער־שוועכע.

באַהאַנדלונג מיט קוואַרץ־שטראַהלען און דיאַטעטיק

צוריקגעקעהרט.

מעל. Dzielna 9 (Narutowicza) 28-98

פון 8—10, 5—8, פרויען 3—4.

אַנ'עקסטרע וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

Dr. M. Goldfarb

זאַוואַדזקאַ 18. טעלעפאָן 53-19.

הויט־ האַר־ און געשלעכטס־קראַנקהייטען

נעמט אָן פון 9—12 פאַרב. און 5 — 8 אָוונד.

פאַר אונבאַמיטעלטע — פּרייזען ערמעסיגט.

Dr. P. KLINGER

פּיעטריקאָווער 51

ספּעצ־אַרצט פאַר הויט־האַר־און געשלעכטס־קראַנקהייטען.

נעמט אָן פון 12—9 פאַרב. און פון 8—5 אָוונד.

זונטאָג פון 12—10 פאַרב.

פאַר דאַמען פון 5—4 נאָכמיטאָג.

Dr. med. Ludwik Rapeport

P, Narutowicza 25 (רויעלנע) Tel. 44-1

ספּעציאַליסט פאַר נירען־, בלאָז־

און האַרן־קראַנקהייטען

נעמהאָ אָן פון 12—1 פאַרב. און פון 4—8 אָוונד.

לאָדזער טאָגעבלאַט

דער דערעלטסטער געסט-אָרט פון 6 ביז 7 אין פרעה.

נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטן ווערן נישט צוריקגעגעבן.

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16

טעלעפאָנען: פון רעדאקציע 57. אדמיניסטראציע 47.

וואס יודען וועלען געווינען פון די איצטיגע וואהלען.

דער איצטיגער וואהל-קאמף אין פוילען דעם, לויט אַלע וואהרשיינ-ליכקייטען, זיין פיל שארפער און פערביטערטער פון אַלע ביז-אהעריגע וואהל-קאמפען. וואס זענען געפירט געווארען אין אונזער לאנד. שוין איצט, דעם מיר האבען נאך 8 וואכען ביז צו די וואהלען, פיהלט זיך אין דער לופט אַ גאַנץ אַנדערע מאמאספער-אטמאספער.

אמת, ס'איז נאך שווער פאראויסצוזעהן די הייטערדיגע ענטוויקלונג פון דאזיגען היסטאָרישען און עטשדערענען מאמף דענען דער צוקונפטי-גער געשטאלטונג פון דער פוילישער רעפובליק. אָבער איין פאקט איז קלאָר: די ענדעציע דעם טעדר נישט שפילען די ראָל, וועלכע זי האט געשפילט די נאנצע 8 יאָר, זיין דער ווידערוויילעבונג פון פוילען.

די ענדעקעס, וועלכע נעהן זיין אנדערהאלבען יאָר בערג אַראָפּ, פערלירענדיג אין פאזיציע נאך דער צווייטער, האבען נאך אלץ זיך ארומ-נעמראָגען מיט דעם נעדאנק, אז זיי זענען די אייגענע פערטרעטער פון פוילישען פאלק. זיי האבען בעטראכט אַלע מגרערע פערטיען אויף דער פוילישער נאס. אָדער אלס זיינערע פיליעס, אָדער אלס אַזעלכע, וואס זע-ען נענער פון פוילישע-נאציאָנאלען נעדאנק.

די דאזיגע מיינונג איז נעווען אָנגענומען ביים רוב פון די פוילישע וועהלער-מאסען. איצט איז געקומען דער איבערברוך. די ענדעציע הערט מעהר נישט בעטראכט אלס די אייגענע פרענעריין פון פוילישע-נאציאָנא-לען נעדאנק: זי איז הייגט אַ פארטיי גלייך די יעדע אַנדערע, וואס פער-דעט אַ נעוויסען שיכט אין דעם פאל דעם רעאקציאָנערסטען שיכט פון דער פוילישער בעפעלקערונג.

דאס האט אַ נעוואלדיגע בעדייטונג פאר דער פאָליטישער געשטאל-טונג פון פוילען. שוין איצט בעמערקען מיר זיינע פאָלגען. די כאדעקעס און „פיאסט". וועלכע זענען ביז-איצט נעשטאנען אונטער דער השפעה פון די ענדעקעס, האבען צוליב דער דאזיגער ענדערונג פולשטענדיג זיך בעפרייט פון דער ענדעקישער אפהענגיגקייט. אַ דאנק דעם, האבען ביידע פארטיען אפגעוואָרפען אַלע פרובען צו שאפען אַ גרויסען פאטריאָטישען בלאָק. אנ'אנדערער זאך איז, אז דאס האט אויך נורם געהאלפען צו אַ שפאלטונג אין די דאזיגע פארטיען גופא. אזוי איז אַ טייל פון די כאדעקעס איז פון „פיאסט" פאר אַ מיטארבייט מיט דער רעגירונג, בעת דער אנדערער טייל האט נאך אין דער פראנע נישט מיין קלארע שטע-לונג.

אויסזיכט שטעלט נאך די „דוא נראָשע" אין דעם גרויס מוטיגען טאָן פון אַ הערשעריי. ווען ס'זאל אפילו דער ענדעציע געלונגען מיט דעמא-נאגישע מיטלען צו בעקומען אַ בעדייטענדע צאָהל מאנדאטען, וועלען זיי מעהר נישט שפילען די דעציידירענדע ראָל איז די געזעצגעבערישע אַנ-שטאלטען. דאס איז שוין איצט קלאָר.

פאר אונז, יודען, וועט דאס זיין אַ נעשעהעניש פון ערשטקלאסיגער בעדייטונג. די פערבינדונגען נעגען די יודען און די פערשפרייטער פון אנטיסעמיטיזם זענען דאך געווען די ענדעקעס. נישט אויסשליסענדיג אפילו די פ.פ.ס., האבען נעמוזט צוליב דעם כוח פון דער ענדעציע, ארייגנעהמען אין זייער פראגראם אַ גרעסערע, צי אַ קלע-ערע פאָרציע אנטיסעמיטיזם. מיט דעם מאמענט, וואס די ענדעציע הערט אויף צו ווערען די טאָן-געבערין פון דער פוילישער עפענטליכער מיינונג, וועט בלי-ספק אויך פארמומען אנ'אויסניכטערונגס-פראצעס אין בעצוג צו דער יודען-פראגע.

פון דעם שטאנדפונקט אויס האבען מיר שוין איצט צו פערצייכענען אַ פערדינסט פון דער איצטיגער וואהל-קאמפאניע!

בן-משה.

יודען ענטלויפן פון רומעניען.

דער רומענישער בילדונגס-מיניסטער זאגט צו שאפען אַ יודישען לעהרער-אינסטיטוט

און צו פערגעסערען די לאגע פון די יודישע שולען.

בוקארעשט. (י.ט.א.) לויט דער רומענישער אָפיציעלער עטיגראַפיע-סטאַ-טיסטיק האבען אין משך פון יאָהר 1926 אויסגעוואנדערט פון רומעניען 3698 יודען אויף 17,671 אַלגעמיין אויסוואנ-דערער, ד.ה. לערך 21 פראָצענט. יודישע אויסוואנדערער. פון די צאָהל 3698 יודי-שע אויסוואנדערער אין יאָהר 1926 האבען 1018 עמיגרירט קיין ארץ-ישראל, ד.ה. לערך 26 פראָצענט. אין דער ערשטער אַלעמאָ-נט פון פערגאנגענעם יאָהר 1927 האבען אויסגעוואנדערט פון רומעניען 1396 יודען אויף 4927 אַלגעמיין עמיגראַנ-טען.

* * *

בוקארעשט. (י.ט.א.) דער יודי-שער סטודענטישער קאָרפּ האט אָנגעהייבען אַ לעגענדאַרע קאמפאניע מיט מיניסטער פון פאָלקס-בילדונג דר. אנגעלעסקו הייגען דער לאגע פון די פיגרעהמטע-שולען בכלל און די יודישע בפרט. דער מיניסטער האט אָנגערופען די אויסטיגקעס פון די יודישע שולען און די נויטיגקעס פון אַ לעהרער-אינסטיטוט, אין וועלכע די יודישע לעהרער זאלען אונטערריכטעט הערען אין מעטאָדיק און די אַלגעמע-נע אין רומעניש. דער אינסטיטוט זאָל האבען צוויי פאקולטעטען: אַ מעדיצינישע און אַ רבנישע. דער מיניסטער האט צו-גענומען איינגערודען הייגען דע-ווינען עין מיטן פרעסיד-מיניסטער און אויך מיט אַלעקזאנדעלען די פרעגע אויף דער ווייטער טאָג מיט מיניסטער-ראַ-שער קערן האט איבערגעגעבען דעם מיניסטער אַ מעמאָראנדום הייגען דער לאגע פון די „הרבות-שולען אין בע-סאַראַביען. דער מיניסטער האט פער-שפּראָכען צו בעמיהען די נעדאָרפטיגע מיטעלען פון פערזיכערונג.

א בריף פון דזשאן ראקעפעלער צו נתן שטרויס.

ניו-יאָרק. (י.ט.א.) דער בעקאַנ-טער יודישער פילאנטראָפּ נתן שטרויס האט אונגעשיקט דעם אַמעריקאנער מיל-יאָנער דזשון ראָקעפעלער (זאהן) אַ בריף, אין וועלכען ער גרעטולירט איהם צו זיין 2-מיליאָן פונד לעזונג אַנ'ארמענע-נישען מוזיי אין ירושלים. ראָקעפעלער האט דערויף געענטפערט, דאס די אַנער-קענונג מצד אַזאַ קרוסטען מענשען-פרעגנד, ווי נתן שטרויס, וועלכער האט זיין לעבען געשפּעלט אין רשות פון מענשליכען וואוהל, האט איהם ערפילט מיט אַ טיעפער טעטיסטיפאַציע.

דער אויסזיכטי-האנדעל פון א"י אין צווייטען קווארטאל פון 1927.

ירושלים, (י. ט. א). אינ'ם צווייטען קוואַרטאל פון פערגאנגענעם יאָהר 1927 האט ארץ-ישראל אימפּאָרטירט סחורות אינ'ם ווערט פון 1,443,642 עגיפ-טישע פונט, דערין פאר 810,054 ע. פ. פּאָרטיגע פאבריקאטען, פאר 358,655 לע-בענסמיטעל, געטראנקען און טאבאק-אַלטערנאטיוונען.

די חליפה-סחורות זענען אימפּאָרטירט נגמאָרען פון עגיפטען (379,879 ע. פ.) דאן ענגלאנד (225,262 ע. פ.) פריהער (210,148 ע. פ.) דעטשלאנד (139,413 ע. פ.) אין משך פון דער זעלבער צייט זע-נען פון ארץ-ישראל עקספּאָרטירט גע-וואָרען סחורות פון פּרעדוקטען אין ווערט פון 241,624 ע. פונט.

וויטערע רעדוקציעס איז דער ציוניסטישער עקזעקוטיוו אין ארץ-ישראל.

ירושלים. (י.ט.א.) צוליב שפּאר-זאמקייט-מצעס זענען די טעג רעדוצירט געוואָרען וויטערע 15 בעאמטע פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיוו אין ארץ-ישראל.

די רעדוצירונגען זענען דורכגעפיהרט געוואָרען אין די דעפּאַרטאמענטען פון ערציהונגס-וועזען, קאָלאָניזאציע, סעקרע-טאריאט א.א.ו.

די ארץ-ישראל-רעגירונג אבנעזאגט זיך פון פלאן איבערצוטראגען די צענטראלע באהן-סטאנציע פון לוד אין תל-אביב?

ירושלים (י. ט. א.) אין תל-אביב האבען געמאכט אַ געוויסען רושם די קלאגען, דאס די ארץ-ישראל-רעגירונג שאל זיך האבען אָנגעזאגט פון פלאן אי-בערצוטראגען פון לוד אין תל-אביב די צענטראלע באהן-סטאנציע פון די באהן-לינייען קנטרה-חיפה און יפו-ירושלים. די רעגירונג זאָל האבען רעדוצירט פון דעם דאזיגען פלאן צוליב מאנגעל פון עגע-שטרעכונגען מיטלען. די בעקאנט, האט נאך אין יאָהר 1925 דער דעמאָלדיגער נציב הפלין מיר הערבערט סעמיעל בעשטימט אַ קאָמיטעט פון דירעקטאָרען פון פערשידענע רעגירונגס-דעפּאַרטע-מענטען, בירגערמייסטער און פערזענען פון די האנדלס-קאמערען אין יפו און תל-אביב, וואס האט בעקלאָגט צוגרונטען דעם פלאן פון איבערשטעלען דעם אַנ-זענטליכען קנוי-פונקט פון לוד אין תל-אביב.

דער לאנדווירטשאפטליכער מוזעאום אין ירושלים ווערט נישט געשלאסען.

ירושלים, (י. ט. א). די ציוניס-טישע עקזעקוטיוו אין ארץ-ישראל האט פאריקגעצויגען דעם פריהערדיגען בעשלוס צו עליסאָ, צוליב שפּאָרזאמקייט-טעמים דעם לאנדווירטשאפטליכען מוזעאום אין ירושלים. דער מוזעאום האט אַלזו חיי-טער זיין טעטיג. אַ געוויסע צאָהל פרויען האט זיך פרייוויליג אונטערגענומען צו אַרבייטען אין מוזעאום, געבען אָרקלע-רונגען טוריסטען א. א. ו. הערען דער צוקונפט פון מוזעאום וואָס אין קומענ-דען זומער אָנגעלייגע אָנשידען ווערען גלייכצייטיג האט מען געמאכט אַ פּרע-שאקל געגען דער שוהל און איצט פיהרט זיך אַ „דיעלע" אויף צו פערמאכען די שוהל און די מקוה וועלכע געפינט זיך בייַ דער שוהל.

אזוי ווי קטנער האט נישט געוואָלט אונטערשרייבען דעם אונגעזעצליכען פּרע-שאקל האבען די ג. ש. אי. גוש אָנגע-פּראָטעסט אַנ'אַלטען יוד און געצוואונ-גען איהם אונטערצושרייבען דעם פּרע-שאקל. דער דאזיגער זאך עהאט איצט אַרום איבער אַלע אינסטאנצען און פּרע-טעסטירט געגען דער געוואַלד-טאט.

יודען בעטלויפן פון רומעניען.

דער רומענישער בילדונגס-מיניסטער זאגט צו שאפען אַ יודישען לעהרער-אינסטיטוט

און צו פערגעסערען די לאגע פון די יודישע שולען.

בוקארעשט. (י.ט.א.) לויט דער רומענישער אָפיציעלער עטיגראַפיע-סטאַ-טיסטיק האבען אין משך פון יאָהר 1926 אויסגעוואנדערט פון רומעניען 3698 יודען אויף 17,671 אַלגעמיין אויסוואנ-דערער, ד.ה. לערך 21 פראָצענט. יודישע אויסוואנדערער. פון די צאָהל 3698 יודי-שע אויסוואנדערער אין יאָהר 1926 האבען 1018 עמיגרירט קיין ארץ-ישראל, ד.ה. לערך 26 פראָצענט. אין דער ערשטער אַלעמאָ-נט פון פערגאנגענעם יאָהר 1927 האבען אויסגעוואנדערט פון רומעניען 1396 יודען אויף 4927 אַלגעמיין עמיגראַנ-טען.

* * *

בוקארעשט. (י.ט.א.) דער יודי-שער סטודענטישער קאָרפּ האט אָנגעהייבען אַ לעגענדאַרע קאמפאניע מיט מיניסטער פון פאָלקס-בילדונג דר. אנגעלעסקו הייגען דער לאגע פון די פיגרעהמטע-שולען בכלל. דער מיניסטער האט פער-שפּראָכען צו בעמיהען די נעדאָרפטיגע מיטעלען פון פערזיכערונג.

דער אויסזיכטי-האנדעל פון א"י אין צווייטען קווארטאל פון 1927.

ירושלים, (י. ט. א). אינ'ם צווייטען קוואַרטאל פון פערגאנגענעם יאָהר 1927 האט ארץ-ישראל אימפּאָרטירט סחורות אינ'ם ווערט פון 1,443,642 עגיפ-טישע פונט, דערין פאר 810,054 ע. פ. פּאָרטיגע פאבריקאטען, פאר 358,655 לע-בענסמיטעל, געטראנקען און טאבאק-אַלטערנאטיוונען.

די חליפה-סחורות זענען אימפּאָרטירט נגמאָרען פון עגיפטען (379,879 ע. פ.) דאן ענגלאנד (225,262 ע. פ.) פריהער (210,148 ע. פ.) דעטשלאנד (139,413 ע. פ.) אין משך פון דער זעלבער צייט זע-נען פון ארץ-ישראל עקספּאָרטירט גע-וואָרען סחורות פון פּרעדוקטען אין ווערט פון 241,624 ע. פונט.

וויטערע רעדוקציעס איז דער ציוניסטישער עקזעקוטיוו אין ארץ-ישראל.

ירושלים. (י.ט.א.) צוליב שפּאר-זאמקייט-מצעס זענען די טעג רעדוצירט געוואָרען וויטערע 15 בעאמטע פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיוו אין ארץ-ישראל.

די רעדוצירונגען זענען דורכגעפיהרט געוואָרען אין די דעפּאַרטאמענטען פון ערציהונגס-וועזען, קאָלאָניזאציע, סעקרע-טאריאט א.א.ו.

די ארץ-ישראל-רעגירונג אבנעזאגט זיך פון פלאן איבערצוטראגען די צענטראלע באהן-סטאנציע פון לוד אין תל-אביב?

ירושלים (י. ט. א.) אין תל-אביב האבען געמאכט אַ געוויסען רושם די קלאגען, דאס די ארץ-ישראל-רעגירונג שאל זיך האבען אָנגעזאגט פון פלאן אי-בערצוטראגען פון לוד אין תל-אביב די צענטראלע באהן-סטאנציע פון די באהן-לינייען קנטרה-חיפה און יפו-ירושלים. די רעגירונג זאָל האבען רעדוצירט פון דעם דאזיגען פלאן צוליב מאנגעל פון עגע-שטרעכונגען מיטלען. די בעקאנט, האט נאך אין יאָהר 1925 דער דעמאָלדיגער נציב הפלין מיר הערבערט סעמיעל בעשטימט אַ קאָמיטעט פון דירעקטאָרען פון פערשידענע רעגירונגס-דעפּאַרטע-מענטען, בירגערמייסטער און פערזענען פון די האנדלס-קאמערען אין יפו און תל-אביב, וואס האט בעקלאָגט צוגרונטען דעם פלאן פון איבערשטעלען דעם אַנ-זענטליכען קנוי-פונקט פון לוד אין תל-אביב.

דער לאנדווירטשאפטליכער מוזעאום אין ירושלים ווערט נישט געשלאסען.

ירושלים, (י. ט. א). די ציוניס-טישע עקזעקוטיוו אין ארץ-ישראל האט פאריקגעצויגען דעם פריהערדיגען בעשלוס צו עליסאָ, צוליב שפּאָרזאמקייט-טעמים דעם לאנדווירטשאפטליכען מוזעאום אין ירושלים. דער מוזעאום האט אַלזו חיי-

סאקער סאנירט דעם ווירט-שאפטליכען מצב אין א"י.

די נעגאטיווע פאלגען פון סאמער'ס ארבייט אין דער געגענוואַרט און די אויסזיכטען אויף דער צוקונפט.—„עזרת-נשים" אלס הילפס-אָרגאַניזאציע פאר'ן מיטעל-קלאס. — ווייטערדיגע פּראָטעסטען געגען די מאגראמען אין רומעניען.

(ספּעציעל פאר'ן „לאָדזער טאגעבלאט")

פון שולמית פאזנאנסקא.

ירושלים, 27. דעצעמבער 1927.

זיי קומענדיג, אז שוין סאקער די דיליגענס אַרויס, וואס סאלט אויסגע-ריכטן דאס אין מצב ארץ ישראל אויפ-דעם אַזאַ נאָמען אין פאר-שיידענע אַנגלוסאַקסישע קרייזן. אויך די ארבעטסלאָזיגקייט אין דער ווירטשאפט פון דער ציאָניסטישער פּוי-מאַג און דעם אַלס זאך. שטרעבט אַז דעם צוריקגעהאלטענעם, וואס אַזאַ אַנגלוסאַקסישע קאָמיסיע אויף דעם פעלד פון ווירטשאפט, וואס דאס נישט נעמאכט זיך מיט שלעכ-טע נעמען אין „מאגאַזין פון דער ארץ". מיטן אַזעלכן, אז אין דער שוישטער צייט איז די פרי גשטאנען (די פרי פון דרעסאַטער פון „אנגלא פאלעסטינע-קאָמפּאַני") נעשטאנען אויף דער הויך אין גרעצטיט מיט אַנגלאָבערטמיטלקער אַ אַטמאָספּערע צו לחדרען און צו פערלאַנ-שערן דאס מצב פון די אַטמאָספּערע אין פערלאַנ-נעשלוסענע פאַ'ם פרישישען מצב אין ארץ ישראל.

פרי נאָטאַציאָנען פערגעגעבן זיך נישט מיט לאָזונגען אין דאס לאנד אַליין. אויס אחר אינזיטיאטיוו זענען אויך אין אַנדערע שטעט געשאפען געוואָרען אַזאַ לאָן שרעקליכע הילפס אַקציעס.

ווען ווערט אַז דערצעלען, אַז אַ פול מוגען אַנטאָ און ערער הילפס-אַקציע נעמט די פרי פרידלענדער, די פאַ'ם מער פון בעגעגענטמש'ן די אלמנה פון דעם און הילפס-אַקציע פרי-פעסאר פרידלענדער, וועלכער איז מיט אַ אַזעלכן יאָהר צוריק דער הרצ'ם נע-זאָרען בעת איז נעפאָרען אין שליחות פון ד. ד. ק.

ווען נישט פאַרזאָן קיין אַזאַ פון אַזאַ מאַטאַציע, וואס פרי פרידלענדער האט נישט קאָנען קיין קאַמפּאַנטן אַנטיל.

נישט לוקסעדיג, וואס ס'איז שוין ערי-בער אַ הייטש בכסל צעט, זיי ס'שטאַנ-פאַרנעמען די פאַרצאָגען און ראַמע-כיען, סיטען דאָ וויטער פאַר פרישקעס-טוטגען נעגען די רומענישע רעגירונג, וואס נעמט נישט אַז עס אַזאַ פערשטעדיג אויף אַ בעשטראַפען דיי שאַרזיגע אין ארץ ישראל.

* * *

ס'מוז מודה זיין, אַז אין ארץ ישראל זענען לעת עתה נישט פאַרהאַן אַזעלכע אַנטאַמאַטיזאַם, וואס אַזעלכע האבען אין זאָגען אַז פערבעסערן דעם מצב פון מאַ-כאַל קאַנס. אויס די אַרגאַנטאַזאַציע-פאַנען זיך אין אַ שווערער לאַגע אין אַזאַ אַ-מען נישט די גלימענע הלה, אַז זוגער שווערער מצב זאָל פערלאַנגערט ווערען אויס די לאַגע פון דעם מוטעל קלאַס פון דעם קלוגערלעכער אַזאַר מאַחר אַ פּיל-שלעכטערע.

א שאָסיי פון חיפה ביז „זכרון יעקב"

חיפה. (י.ט.א.) דער דעפּאַרטאַמענט פאַר עפענטליכע אַרבייטען בייַ דער א"י-רעגירונג האָט אין קורצען צוטרעטען צו בויען אַ שאָסיי צו דער קאָלאָניע „זכרון יעקב", אַלס אַ טייל פון שאָסיי, וואס פיהרט פון חיפה קיין יפו. בייַ די אַרבייטען אַרום דעם שאָסיי וועלען זיין בעשעפטיגט 250 אַרבייטער.

גאלד, בלוט און פרויען.

אַ ראָמאַן פון מערסווירדיגע איבער-לעבענישען אין ליידענשאַפטען.

(201-טער מ אָ ר ש / פ אַ ר ב אָ ט.)

— די חתונה וועט זיין אַ בעתחתן — האָט נאָגי הייטער געזאָגט — איהר וועט זיין די אַנצייגע עדות. אָט וועלען זיין חתנים געווען.

— דער איז די גליקליכע כלה?

— די גרעפין פון רעדעצקי.

— בראַוואָ! — האָבען אויסגערופען בייַדע עדות מיטאַמאָל — דאָס הויפּט אַ גליק, ערשט נישט לאַנג איז ער געהיען אַרעם און יעצט איז ער רעך, האָט אַ מיטעל פון אַ באַרען און חייראַס אַ גרעפין.

נאָגי האָט זיי אויסערגעראָכען.

— בעזוג רעדען גערישקעטען — האָט ער אויסגערופען — איך וויל, איהר זאָלט קומען מאָרגען אַלע דרעי גאָכמיטאָג און זיך געזינען אין דער צייט פון דער הקבצות-צערעמאָניע, וועט איהר זיך אויפשערשיבען אויס'ן קאָנערשקע און חתנה בגלד אַחעקגעהען. איהר האָט דאָך נישט קיין סך צייט. איך האָף, אַז די גאַנ-צע צייט, וואָס איהר וועט זיך געפינען בייַ מיר אין שטוב, וועט איהר זיך אויס-פיהרען תעפליך און אַנשטענדיג.

— זעט זיכער, באַרען! מיר וועלען זיך אויפפיהרען, ווי עס פּאַסט פאַר אַפּ'ע גראַפען. עס וועט קיין זאַך נישט פעהלען פון אייער שטוב, דאָן מיר וועלען אַרעקגעהען.

— איך זעה, אַז איהר פערשטעהט מיך. דאָס איז שעהן פון אייער זייט.

ער האָט געגעבען יעדען פון זיי אַ פּעקעלע געלד. האָט זיי גאָכאַמאָל אַנגע-זאָגט, וואָס זיי זאָלען שפּאַרען. דאָן האָט ער זיך פערבייגט און איז אַרעקגעגאַנגען.

בחדש מעגער זענען געבליבען אַלען. זיי זענען אַ גאַנצע צייט אַרעקגע-שטאַנען שווייגענדיג, דאָן האָט אויגער גאָנאָר אויפגעהויבען.

— וואָס זאָגסטו צו איהאַ? ער וועט אַלץ מאַכען רעכט און אַנשטאַנדיג.

— לאָז עס זיך נישט אַרען. ער וועט עס שוין אויסקריגען.

— וואָס זאָגסטו איך דאָן מיינען? פערשטעהסטו דאָן נישט, אַז פאַר אַזאַ וואָס האָט זיך געקענט אַ שפּאַלן-גרוב. מען וועלען מיר אַלען קאָנען שפּאַרען, ווי מיר פאַרזאָר ער וועט אַלץ בעסער וועט פאַר אונז. מיר וועלען האָבען מען וועגען צו שלעפען געלד. דער שפּאַלצער באַרען נאָגי וועט קאָנען נישט קענען אַנגעגען זעגע פרימע קרובים, וועלן זיי וועלען שפּאַרען און בעסען מיט איהם אַ פאַר שוועגד גולדען.

— דו האָסט פולקומען רעכט — האָט דער אַחשער געגעבערס — דאָס איז נאָכיים זעהר גוט צו האָבען אַ מעגשען, מיט וועלכען מען קען אַפּאַל אויסבאַר-גען זיך אַ פאַר הונדערט גולדען.

מיט די דאָזיגע ווערטער זענען זיי זיך צוגעגאַנגען.

דעם אַכטען אויגוסט איז געווען אַ שעהער טאָג. דער שטרם איז אַריבער און די זון האָט געשיינט העל, קלאָר און וואַרם. די דיגער זענען אַרויסגעלאָפען מיט משוגע און האָבען גערעגיגט און געפּוצט. זיי האָבען אַפילו נישט געהאַוט, דאָס הויפּט דעם מאַרקיסען. זיי האָבען געקענט פערשטעהן, אַז הייגט וועט פאַר-קומען עפּעס בעזונדערס און זיי האָבען געאַרבייט מיט אַלע זייערע קרעפטען, אַז אַלץ זאָל זיין אין דער בעסטער אָרדנונג.

די גרעפין רעדעצקי איז געזעסען אין איהר ציבער שרויעריג און פערשראָכען. נעבען איהר איז געזעסען איהר גליקליכער חתן, נאָגי.

סאָפּיטעל 90.

אין דער זעלבער נאַכט האָט די גרעפין רעדעצקי געהייראַט דאָס באַרען נאָגי. דער באַרען האָט געבראַכט צוויי פערשטאָלטע עדות, וואָס שייכגעדיג זיך אויף זיי האָט דער גלח געגעבען זיין הסכמה.

די חתונה איז געווען זעהר אַ רייכע, עס האָבען זיך געפינען אויף די פיר שווערסטע חתנים און עסענטאַרגען, אָבער קיין שיטעג איז נישט געווען.

(פאָרזעצונג קומט.)

א ווארט פון דער רעדאקציע

ווי אַזוי דאָרפן מיר אַרבייטען

אין דער לעצטער צייט האָבען מיר אַ מאַסע פון בריעפען פון לעזער אין אַלע שטעטלעך פון פוילען, אין וועלכע מיר זענען אויפגעפאָרדערט אַז מיר זאָלען אַרבייטען אַנדערש, אַנדערש אין דער פּרעסע, אַנדערש אין דער אַרבייט פון דער אַרבייטער-אינטערעס, אַנדערש אין דער אַרבייט פון דער אַרבייטער-אינטערעס, אַנדערש אין דער אַרבייט פון דער אַרבייטער-אינטערעס.

מיר זאָלען אַרבייטען אַנדערש, ווייל דער לעבען פון דער אַרבייטער-אינטערעס, ווייל דער לעבען פון דער אַרבייטער-אינטערעס, ווייל דער לעבען

לאדזער כראניק.

100 און 200 פראצ. צושלאג צו די אקציז-סאטענסעז.

(ז) דער מעניסטערשט האט בעשלאסען צו די אקציז-סאטענסען פאר ברענטען-ברענערען און ראסטאראנען פון אלקאהל-ווערקיף פונקט צוהלען א לאקאלען צושלאג פון 100 פראצ. פאר די ברענטען-ברענערען און 200 פראצ. פאר די גשעפטען. וואס ווערקיפען שארף משקאות.

די צאהל טעלעפאן-געשפרעכען איז נאוועמבער.

אין משך פון חדש דעצעמבער זענען אין לאנד געזיכערט נעווארען 2,670,000, אדער מיט 70'000 נעשפרעכען מעהר, ווי אין נאוועמבער. אין משך פון יאר זענען חדש זענען אויך צוגעקומען נעוו 160 אבאנענטען און זיי צאהל האט איצטגעמאכט אין 1. יאנואר 6,967.

וואהלען פון פרעזידיום איז שטאט-ראט אויפ'ן יאהר 1928.

דאנערשטאג א זיצונג פון שטאט-ראט.

(—) דאנערשטאג דעם 12. יאנואר אום פאר א זיצונג פון שטאט-ראט מיט פאלגענדע טרעהלום: קאמונאלע מעז, וואהלען פון א פרעזידיום אויפ'ן יאהר 1928, דערנאך א פרעזעס, 3 ווערטער פרעזעס און 7 סעקרעטארען, וואהלען פון די שטאט-ראט קאמיסיעס, פאר בדרושעס ענינים, פאר אלטערנאטיוו ענינים, רעגולאמענט און ארבייטס-קאמיסיע, 2 מיטגלידער פון קאמיטעט פאר לומערארישען מאגיסטראט אפהאלטען א זיצונג מיט פאלגענדע טרעהלום: וואהלען אופשרעטען דרייען מאגיסטראט דאס צאהלען-קאמיטעט. אויסער דעם וואהלען אויף די נדרושע-קאמיסיע אפנעמען א בעריכט פון די בדרושע-אויפשרעטונגען פאר 1926 און דעם 1. סעמעסטער פון 1927.

* * *

(מ) דינסטאג אחרי וואהל די קאמיסיע פאר אלטערנאטיוו ענינים פונם מאג. רעגולאמענט און ארבייטס-קאמיסיע, 2 מיטגלידער פון קאמיטעט פאר גיסטראט אפהאלטען א זיצונג מיט פאלגענדע טרעהלום: וואהלען אופשרעטען דרייען מאגיסטראט דאס צאהלען-קאמיטעט (רעפערענט פון מעניסטערען-קאנווענט). אויסער דעם וואהלען אויף די נדרושע-קאמיסיע אפנעמען א בעריכט פון די בדרושע-אויפשרעטונגען פאר 1926 און דעם 1. סעמעסטער פון 1927.

זיין „ליבע" צו קארטען האט דעם מאגיסטראט געקאסט 10,000 זל.

(מ) די סטעטיסטישע קאמיסיע, וואס דער מאגיסטראט האט בעשטימט אין צוזאמענהאנג מיט די עגזעקוטיוו מיטגלידער פון מאגיסטראט-קאסטן האט גלייכען מיט 10,000 זל. מיט 6 גרעשען.

10-יעהריגער יובילעאום פון יידישען האנדווערקער-פעראיין אין פאביאניץ.

גראנדיעזע מאניפעסטאציע מיט ארקעסטערס, שטורמאצען און פעהנער איבער די גאסען פון דער שטאט.

פאבאניץ, (פון אונזער קארעספאנדענט). שבת אומעד איז אין פאביאניץ געפיערט געווארען דער 10 יאהריגער יובילעאום פון יידישען האנדווערקער-פעראיין. אויף דער פייערונג זענען געווען העכער 30 דעלעגאציעס פון דער פרעווינץ. ארום 7 אומעד האט זיך נעבען לאקאל פון האנדווערקער-פעראיין פאר-פירט א גרויסע מאניפעסטאציע מיט ארקעסטער, וואס איז געגאנגען גיבער די הויפט-גאסען פון שטעט צו זו רעזענבערג'ס זאל, וואו עס איז פאר-נעקומען אנ'אקאדעמיע. אין דער פאניפעסטאציע האט זיך בעטייליגט כמעט די גאנצע יידישע בעפעלקערונג פון פאביאניץ. אין דער שפיץ פון דער פאניפעסטאציע איז געגאנגען דער פייערלעשער-קאמיטעט. דאן זענען געשטאנען געווארען די פאנען פון פעראיין און די ציוניסטישע פאנען.

דיר. קלינגמאן האט פונ'ם באלקאן מיט דער באנק געהאלטען א לעבנדיגע רעדע אין פוילישן אויגען דער בעדייטונג פונ'ם האנדווערקער-יום-טוב. די אקאדעמיע האט געשענקט דער פרעזעס פון פעראיין ה' קאכמאן. נאך דער עסנונג איז געמאכט געווארען א אל מלא רחמים די פער-סטאציע האט זיך בעטייליגט כמעט די גאנצע יידישע בעפעלקערונג פון פאביאניץ. אין דער שפיץ פון דער פאניפעסטאציע איז געגאנגען דער פייערלעשער-קאמיטעט. דאן זענען געשטאנען פון פאנען. אויף דער פאניפעסטאציע איז געגאנגען א רעדע. דערויף האט מען מכבד געהאלטען מיט פרינקלאכען נעגעלעך אין דער פאנען-שטאנג דעם אינזוב. זשעלינסקי פון שע-מאשאן, דעם גרינדער פון פאביאניצער האנדווערקער-פעראיין. דערויף שפילען די פעטרלעשער און סיפאנישע ארקעס-טערס דעם פוילישען און יידישען גע-ציאנאלען הימן און עס הויבען זיך אן די בעגריסונגען. עס בעגריסען אלע פא-ביאניצער יידישע אינסטיטוציעס מיט די פארשטאנד פון דער קהלת בראש. דער וויצע פרעזעס פון דער עקזעקוטיוו פון האנדווערקער-פעראיין ה' בראמבערג און די דעלעגאטען. צווישען זיי ה' ארדינאנס און שוארצבערג פון לאדז. דערויף האלט אינזוב. משעריגאקאר א 2-שעה'דיגען רעפעראט אונטערן נאמען: „אמאל און היינט" אין וועלכען ער האט זיך אפ-געשטעלט אויף די ווערענדיגסטע נויטען פון יידישען האנדווערקער און דעם וועג, וואס ער האט דורכגעמאכט ביז איצט צוגלייך מיט די ריכטליגען פאר זיין צוקונפט.

דער רעפעראט איז אויסגעאמערט גע-וארען מיט גרויס איינערעם און דאן האט זיך אנגעהויבען דער רעדט, וואס הערויפס א גאנצע נאכט.

רעגיסטראציע-קארטל גיט די שטייער-מאכט ארויס אהן שוועריקייטען.

(ז) די שטייער-מאכט גיט איצט ארויס פון בעזונדערע שוועריגקייטען רעגיס-טראציע-קארטען. די אינהאבער פון שלעדעס פון הורט-פערקויף פון אמונ-ער פרעדוקציע, אויף דער פעראנט-וואָרטלעכקייט פון די צאהלער.

קראנקען-קאסע פערמיטעלט ביי דער פערזיכערונג פון גייסטיגע ארבייטער.

(ז) ליט'ן געזעץ הערען פערזיכע-רונג פון די גייסטיגע ארבייטער אויף אמפליקס-פעלען פערשיעדענע קראנ-קען-קאסע ביי דער פערזיכערונג. אין שטיכה דערפון זענען די ארבייטער אין דער עוידישער-פערזיכע-רונג. אין שטיכה דערפון קענען די ארבייטער הייגטיגען שטאנ בעקומען אויף זעהר לייכטע בע-דינגונגען.

די ביבליאטעק געפינט זיך פעלודניג-הף 11, לינקע אפיצינע.

דעלעגאציע פון די פערברויך-קאא-פעראטיווען ביים שטאט-פרעזידענט

ווענען א מלאז פאר א בנין.

(ז) פהערגעכען האט זיך געפאלדען צום פרעזידענט זשעמיעצקי א דעלעגא-ציע פון די פערברויכס-קאָאָפּעראטיוון אינגעהרוגירענדיג הענען בעקומען א פלאץ פאר אויסבויען א בנין פאר א מע-כאנישע בעקעריי. ב וואורשטען-אנש-טאלט און די מאגאזינען פון די קאָאָפּע-ראטיוון.

דער שטאט-פרעזידענט האט אין זיין ענטפער ערקלערט, אז ער בעציהט זיך גינסטיג צו בעמיהונג פון די קאָאָפּערא-טיוון און גראטען דער דעלעגאציע צושטעלען דעם מעניסטראט א אויספיהר-ליכען מעמאריאל הענען דעם ענין אין פון זען זיין חאט דער שטאט-פרעזי-דענט צוגעזאגט די וויסענשאפטלעכע אינטערשטיצונג.

—0—

דייטשע פאלקס-פארטיי פעסטגע-שטעלט איהר קאנדידאטען-ליסטע.

(ז) אויף דער אנערגעכטיגער בערע-טונג פון הויפט-ראט פון דער דייטשער פאלקס-פארטיי, איז ארומגערעדט געווע-רען דער מצב אין דער פלוכה און די שטעלונג, וואס די רעגירונג פערגעמע צו די בעזונדערע וואהל-גרופּיראונגען אין עס איז אויך בעריהרט געווארען די פראגע וועגען איבערשראנען די געוע-ענע דעפוטאטען אויפ פון לעדז קיין קעניגסבערג און ח' קרעס פון הלפעלאטעק קיין לעמבערג.

די פערזאמלונג האבען שבעטיגען, אז דאס איבערשראנען די דאזיגע קאנ-דידאטורען לאזט זיך נישט בערעכטיגען מיט קיין זאכליכע טעמים און עס איז בעשלאסען געווארען זיך צו ווענדען צו דייטשע פאלקס-פארטיי מיט א בעגלייטשריבען אויף די שטאנט גאנ אויפ'ן נא-מען פון ראמאלד טיעלמשארסקי.

דעם שלאגען מאך וואס אויך אפשר-טען א זיצונג די בארגערליכע-קאמיסיע, אויף וועלכער עס וואס מעטראלס וועג-דען די פראגע וועגען דעם אפמאך פון קראקאו און די שטעטלעך און ערשטע אנדערע פראגען. מיטוואך וואס דער מעניסטערשטאנד אויף זיין זיצונג פעטראלסען די פראגע וועגען וואהלען פון א פרעזידיום אז די פערשטאנד שטאטראט קאמיסיעס.

וויסער זאל
„מאנטיפעל"
זאכאדניע 43.

„ארטט"
ארטיסטישער רעזולט און מאמער-מעאמער
אנגעמאכט דער לעטזטער מאד. בראדערזאהן

נאנץ לאדז
איז איבערראשט!!!

פון דעם אויסערגעוועהנליכען 3-מען פראגראם. וואס נעהמט שוין איבער 2 וואכען בא אויסערקויפאנ הייזער.
אמת ארטיסטיש-קינסטלערישע נסים הערען בעווייזען אין די

„נסים מן השמים"

אין דונערן טון דער זאל פון בעלעב-טער בעת'ן שפילען בערושאנסקי'ס בלעטצענדער רעזולט אלטשטאט.

היינט, דינסטאג,
1 פאר'שטעלונג
אנהויב מינקעל. 10 אזייגר

מוזיק. ראמאר—ה. קאן.
ראשיו מ פולאדיר, דעקאר. און קאס-טיומען ברא. מעלער ר. מאמוט און בלום.
קאנטרעלנ-יוי — ל. קשוטאנאר.
קאנדיר-מעאסטר — מיכעלמאן.

די קאסע איז אפען פון 5 נאכט.
שבת פון 1 ביז 3 נאכט.

2 ארבייטער שווער פערוואונדעט.

אן גאז-אויפריים אין בוהלעס פאבריק.

(ז) א שרעקליכער פארפאל האט פא-פירט אין דער פאבריק פון קארל בוה-לע היינעטשנא 10. די שלאסער פא-דאר האבען פון שיראקאווסקא 72 און הלאריולאו ראיזופסקי פון דער זעלבער גאס, האבען זונטאג געלייט א קעסעל אין דער אפרעטור. צו דעם צוועק זענען זיי ביידע ארען אינעווייניג אין קעסעל פשוטעמעדיג מיט זיך א באנקע מיט גאז. בעת'ן לעטען דאס זיך פערלאשען דאס גאז-לעמפעל און גלייכצייטיג איז דער גאז פון דער באנ-קע ארויס. אנצונדענדיג א שוועבעל האט זיך פלייצלינג דערהערט א אויפריים און בוידע ארבייטער זענען שווער גע-בריהט געווארען. זייערע געשרייען האב-ען דערהערט די ארבייטער, האט זע-נען ציטעליג געווען אין הויף. די א-רויסגערופענע אנגעשטעלטע האט די אר-בייטער אין א חשמונסלעזען צושטאנד אנגעפיהרט אין שפיטאל.

ביז'ן 13. סענען גייסטיגע ארבייטסלאזע זיך טעלדען אויף דער קאנטראלע.

(ז) דער ארבעטסלאזער פאנד מאכט בעקאנט, אז די, וואס האבען זיך צו דער קאנטראלע נישט געמעלדען קענען דאס טון ביז'ן 13. ד. ח. די וואס הע-לען זיך ביז'ן בעשטימטען טערמין נישט מעלדען וועלען פערלירען דאס רעכט פון צו געניסען פון אונטערשטיצונגען.

נאכט-דיזשור אין די אפטייכען.

חשנ דיזשורירען פאלגענדע אפטייכ-קען: פאטלאווסקי מיטריקווער 307, האמבירג גלווטנא 50, גלוכאווסקי נאר-טאוויטש 4, שיטקיעוויטש קעטערגיג 26, כארעמא פאזארסקא 10, פעטאש פלאץ קעשעשעלני 10.

איזענשלאם-ביבליאטעק.

שבת אהענד ווערט געעפענט די ביב-ליאטעק אויפן נאמען פון פערשטארבע-נעם מעלקס-שרייבער אלתר איזענשלאם ז"ל. די ביבליאטעק איז פערזעהען מיט די נייעסטע אויסגאבען פון דער יידישער ליטעראטור. די ביכער צום לייהען קען מען בעקומען אויף זעהר לייכטע בע-דינגונגען.

די ביבליאטעק געפינט זיך פעלודניג-הף 11, לינקע אפיצינע.

היט אייער געזונד

פאפולערע מעדיצינישע ארטיקלען.

פון ד"ר ס. מ. קלארמאן.

די נייע רפואה פאר צוקער-קראנקהייט.

מיר איהר הייסט שוין, בעשעהט דעם מענשען'ס לעבען, אין הלכות אכילה, אויף דרייי הויפט-קלאסען מאכליכ: אוי-אמס, מעהל און פעט-שמיזען, א חוץ שאר יראות, גרינזאכן, פרוכט, פלעדלעך אינגראל-זאלצען און וואסער.

איצט לאמיר זעהן די עובדה פון יע-דען פון די הויפט-מאכליכ.

מ'קען דעם נאנצען פרעצעס פון גע-שלען עסען און פערדייען, וואס מ'רופט אויפ'ן וויסענשאפטליכען לשון מעטאבאל-יזם פערגלייכען צו א מאשין פון אנ-אויטאמאביל, דער אייז-הייס-מין איז, ווי דאס אייזען, פון וואס די מאשין שלען אנשטעהט און דער אייל, וואס בעוועג-רעגט, צו די מאשין זאל נישט צו גיך אפגענוצט און צערבאכן ווערען. די מעהל און פעט-שמיזען זענען ווי דער בענזין אין לופט, וואס זענען נויטיג פאר'ן ברע-נען און זיי גיבען קראפט דער מאשין, ווי זאל ארבייטען. די געהיטע זאפט פון דעם בוך-דרין, אדער פאנ-קריאס, וואס אויסס אינזולין, אין דער פונק, וואס וועגדט אונטער דעם בענזין, אדער, אויף אויטאמאביל-לשון, מאכט איהם עקספלאָ-

שטיזען נישט ברענען, נאר אפילו די פעט-שמיזען, וואס א טייל פון זיי העל-מען אויך אין פרעצעס פון ברענען, ברענט נישט, נאר רייכערט זיך. דאס מעג קען נאר ברענען אין מיטער פון די מעהל-שמיזען. דאס רויכערען פון פעט איז אייגענטליך אזא מין שלעכטס וואס מער'שכור'ס און מערגיפטעט דעם הולת, וואס לעדט פון צוקער-קראנקהייט, און וואן דער גיפט נעפינט זיך אין קער-פער אין א גרויסער מאס, מאכט ער א פוק פונ'ם לעבען.

די הויפט און ערשטע דירעקטע אור-זאך, פארוואס דער בוך-דרין ווערט גע-שעדיגט, איז אדער א פערלעזונג, אדער פערשיי-ענע מיקרעבישע קראנקהייטען, ווי גריפע, טיפוס און אנדערע אזוינע מינים פשולהת'ן, וואס האבען בעקומען פארקומען מיט א גאנץ לאנגער צייט צו-ריק, די יוצר-פשרתים, די אונטערהעל-פער פון צוקער - קראנקהייט, זענען דאס צוויל איינערגריפען זיך מיט מעהל-שמיזען און פערשיידענע זיסע נאשערע-ען. ס'איז בעוויזען געווארען, אז אין דער צייט פון דער לעצטער מלחמה, וועגן די דייטשען האבען בעהעם זעהר וועניג מעהל-שמיזען און איבערהויפט צוקער, האבען זיי זעהר וועניג געליטען פון צוקער-קראנקהייט.

ע"ז איז, צום ביישפיל, אויך א דבר ידוע — אמהעניגסטען אין דער מעדיצי-נישער העלט — אז עלטערע מענשען, אריבער די פערציגער יאהרען, און פעהר מענשען זענען מעהר מסוגל צו ליידען פון צוקער-קראנקהייט, אז די בערע זאכען געהען צוזא-מען, אז די עלטערע, די מעהר, זענען אורזאך מעסיגערע קאנדידאטען פאר דער הולת.

די סימנים פון ציקער-קראנקהייט זע-נען: א ווארמער אפעטיט צו עסען און צו טרינקען א ס'ך, בעזונדערס מעהל-שפייזען און זיסע זאכען, צו אפט און א ס'ך חשתנה לאזען, לעדען פון א מין בעטעגיש אין לייב, בעזונדערס אויף געוויסע פערבעהאלטענע ערטער, א גע-פיהל פון אפגעשוואכטקייט, איינעדע ווהשאפען אין גאנצען קערפער, בעזונ-דערס אין די הענד און פיס, ווי א מין רעומאטיזם, רחסנא לצלן, א שעדענץ צו בעקומען הויגרען און בלאטערען אויפ'ן לייב, און עגליך (פערוד) א מין ריח פון מויל, ווי מין עפעל-קוואס.

אבער אם די אלע סימנים זענען נאנץ שפעטע, הען, קען מען זעהן, די שפיל איז שוין מאר'ן מסוכל. בעזונדערס איז דאס דער פאל מיט דעם לעצטען סימן. פאר א גאנץ לאנגער צייט קען מען קיין שום סימן נישט בעמערקען. און הען נישט דורך בלויז א אזעל פון צו-ריקגעוויזען ווערען פון א לעבענס-פער-ויכערונגס גזעלשאפט, אדער די אורין איז דורך אנ'אנדער בעלעגענהייט אנ-פערזוכט געווארען, האט צוקער איז דארט אויסגעפונען געווארען, הע'ט אזא הולת פאר יאהרען לאנג נישט בעמערקט דעם סוד פון זיין קראנקהייט. דער פעהלער, וואס די סימנים בעהאלטען זיך ערשט אזוי שפעט, איז א גאנץ פשוט'ער. דער פרע-צעס פון דער בויך-דרין בעשעריגונג איז א גאנץ לאנגזאמער הען בלויז אזוי

נאך, אז די בערע זאכען געהען צוזא-מען, אז אי עלטערע, אי מעהר, זענען אורזאך מעסיגערע קאנדידאטען פאר דער הולת.

די סימנים פון ציקער-קראנקהייט זע-נען: א ווארמער אפעטיט צו עסען און צו טרינקען א ס'ך, בעזונדערס מעהל-שפייזען און זיסע זאכען, צו אפט און א ס'ך חשתנה לאזען, לעדען פון א מין בעטעגיש אין לייב, בעזונדערס אויף געוויסע פערבעהאלטענע ערטער, א גע-פיהל פון אפגעשוואכטקייט, איינעדע ווהשאפען אין גאנצען קערפער, בעזונ-דערס אין די הענד און פיס, ווי א מין רעומאטיזם, רחסנא לצלן, א שעדענץ צו בעקומען הויגרען און בלאטערען אויפ'ן לייב, און עגליך (פערוד) א מין ריח פון מויל, ווי מין עפעל-קוואס.

אבער אם די אלע סימנים זענען נאנץ שפעטע, הען, קען מען זעהן, די שפיל איז שוין מאר'ן מסוכל. בעזונדערס איז דאס דער פאל מיט דעם לעצטען סימן. פאר א גאנץ לאנגער צייט קען מען קיין שום סימן נישט בעמערקען. און הען נישט דורך בלויז א אזעל פון צו-ריקגעוויזען ווערען פון א לעבענס-פער-ויכערונגס גזעלשאפט, אדער די אורין איז דורך אנ'אנדער בעלעגענהייט אנ-פערזוכט געווארען, האט צוקער איז דארט אויסגעפונען געווארען, הע'ט אזא הולת פאר יאהרען לאנג נישט בעמערקט דעם סוד פון זיין קראנקהייט. דער פעהלער, וואס די סימנים בעהאלטען זיך ערשט אזוי שפעט, איז א גאנץ פשוט'ער. דער פרע-צעס פון דער בויך-דרין בעשעריגונג איז א גאנץ לאנגזאמער הען בלויז אזוי

שטעכען נישט ברענען, נאר אפילו די פעט-שמיזען, וואס א טייל פון זיי העל-מען אויך אין פרעצעס פון ברענען, ברענט נישט, נאר רייכערט זיך. דאס מעג קען נאר ברענען אין מיטער פון די מעהל-שמיזען. דאס רויכערען פון פעט איז אייגענטליך אזא מין שלעכטס וואס מער'שכור'ס און מערגיפטעט דעם הולת, וואס לעדט פון צוקער-קראנקהייט, און הען דער גיפט נעפינט זיך אין קער-פער אין א גרויסער מאס, מאכט ער א פוק פונ'ם לעבען.

די הויפט און ערשטע דירעקטע אור-זאך, פארוואס דער בויך-דרין ווערט גע-שעדיגט, איז אדער א פערלעזונג, אדער פערשיי-ענע מיקרעבישע קראנקהייטען, ווי גריפע, טיפוס און אנדערע אזוינע מינים פשולהת'ן, וואס האבען בעקומען פארקומען מיט א גאנץ לאנגער צייט צו-ריק, די יוצר-פשרתים, די אונטערהעל-פער פון צוקער - קראנקהייט, זענען דאס צוויל איינערגריפען זיך מיט מעהל-שמיזען און פערשיידענע זיסע נאשערע-ען. ס'איז בעוויזען געווארען. אז אין דער צייט פון דער לעצטער מלחמה, הען די דייטשען האבען בעהעם זעהר וועניג מעהל-שמיזען און איבערהויפט צוקער, האבען זיי זעהר וועניג געליטען פון צוקער-קראנקהייט.

ע"ז איז, צום ביישפיל, אויך א דבר ידוע — אמהעניגסטען אין דער מעדיצי-נישער העלט — אז עלטערע מענשען, אריבער די פערציגער יאהרען, און פעהר מענשען זענען מעהר מסוגל צו ליידען פון צוקער-קראנקהייט. דער פעהלער

דעלעגאציע פון די פערברויך-קאא-פעראטיווען ביים שטאט-פרעזידענט

ווענען א מלאז פאר א בנין.

(ז) פהערגעכען האט זיך געפאלדען צום פרעזידענט זשעמיעצקי א דעלעגא-ציע פון די פערברויכס-קאָאָפּעראטיוון אינגעהרוגירענדיג הענען בעקומען א פלאץ פאר אויסבויען א בנין פאר א מע-כאנישע בעקעריי. ב וואורשטען-אנש-טאלט און די מאגאזינען פון די קאָאָפּע-ראטיוון.

דער שטאט-פרעזידענט האט אין זיין ענטפער ערקלערט, אז ער בעציהט זיך גינסטיג צו בעמיהונג פון די קאָאָפּעראטיוון און גראטען דער דעלעגאציע צושטעלען דעם מעניסטראט א אויספיהר-ליכען מעמאריאל הענען דעם ענין אין פון זען זיין חאט דער שטאט-פרעזי-דענט צוגעזאגט די וויסענשאפטלעכע אינטערשטיצונג.

—0—

דייטשע פאלקס-פארטיי פעסטגע-שטעלט איהר קאנדידאטען-ליסטע.

(ז) אויף דער אנערגעכטיגער בערע-טונג פון הויפט-ראט פון דער דייטשער פאלקס-פארטיי, איז ארומגערעדט געווע-רען דער מצב און די שטעלונג, וואס די רעגירונג פערגעמע צו די בעזונדערע וואהל-גרופּיראונגען אין עס איז אויך בעריהרט געווארען די פראגע וועגען איבערשראנען די געוע-ענע דעפוטאטען אויפ פון לעדז קיין קעניגסבערג און ח' קרעס פון הלפעלאטעק קיין לעמבערג.

די פערזאמלונג האבען שבעטיגען, אז דאס איבערשראנען די דאזיגע קאנ-דידאטורען לאזט זיך נישט בערעכטיגען מיט קיין זאכליכע טעמים און עס איז בעשלאסען געווארען זיך צו ווענדען צו דייטשע פאלקס-פארטיי מיט א בעגלייטשריבען אויף די שטאנט גאנ אויפ'ן נא-מען פון ראמאלד טיעלמשארסקי.

דעם שלאגען מאך וואס אויך אפשר-טען א זיצונג די בארגערליכע-קאמיסיע, אויף וועלכער עס וואס מעטראלס וועג-דען די פראגע וועגען דעם אפמאך פון קראקאו און די שטעטלעך און ערשטע אנדערע פראגען. מיטוואך וואס דער מעניסטערשטאנד אויף זיין זיצונג פעטראלסען די פראגע וועגען וואהלען פון א פרעזידיום אז די פערשטאנד שטאטראט קאמיסיעס.

2 ארבייטער שווער פערוואונדעט.

אן גאז-אויפריים אין בוהלעס פאבריק.

(ז) א שרעקליכער פארפאל האט פא-פירט אין דער פאבריק פון קארל בוה-לע היינעטשנא 10. די שלאסער פא-דאר האבען פון שיראקאווסקא 72 און הלאריולאו ראיזופסקי פון דער זעלבער גאס, האבען זונטאג געלייט א קעסעל אין דער אפרעטור. צו דעם צוועק זענען זיי ביידע ארען אינעווייני-גיג אין קעסעל פשוטעמעדיג מיט זיך א באנקע מיט גאז. בעת'ן לעטען דאס זיך פערלאשען דאס גאז-לעמפעל און גלייכצייטיג איז דער גאז פון דער באנ-קע ארויס. אנצונדענדיג א שוועבעל האט זיך פלייצלינג דערהערט א אויפריים און בוידע ארבייטער זענען שווער גע-בריהט געווארען. זייערע געשרייען האב-ען דערהערט די ארבייטער, האט זע-נען ציטעליג געווען אין הויף. די א-רויסגערופענע אנגעשטעלטע האט די אר-בייטער אין א חשמונסלעזען צושטאנד אנגעפיהרט אין שפיטאל.

ביז'ן 13. סענען גייסטיגע ארבייטסלאזע זיך טעלדען אויף דער קאנטראלע.

(ז) דער ארבעטסלאזער פאנד מאכט בעקאנט, אז די, וואס האבען זיך צו דער קאנטראלע נישט געמעלדען קענען דאס טון ביז'ן 13. ד. ח. די וואס הע-לען זיך ביז'ן בעשטימטען טערמין נישט מעלדען וועלען פערלירען דאס רעכט פון צו געניסען פון אונטערשטיצונגען.

נאכט-דיזשור אין די אפטייכען.

חשנ דיזשורירען פאלגענדע אפטיי-קען: פאטלאווסקי מיטריקווער 307, האמבירג גלווטנא 50, גלוכאווסקי נאר-טאוויטש 4, שיטקיעוויטש קעטערגיג 26, כארעמא פאזארסקא 10, פעטאש פלאץ קעשעשעלני 10.

איזענשלאם-ביבליאטעק.

שבת אהענד ווערט געעפענט די ביב-ליאטעק אויפן נאמען פון פערשטארבע-נעם מעלקס-שרייבער אלתר איזענשלאם ז"ל. די ביבליאטעק איז פערזעהען מיט די נייעסטע אויסגאבען פון דער יידישער ליטעראטור. די ביכער צום לייהען קען מען בעקומען אויף זעהר לייכטע בע-דינגונגען.

די ביבליאטעק געפינט זיך פעלודניג-הף 11, לינקע אפיצינע.

דייטשע פאלקס-פארטיי פעסטגע-שטעלט איהר קאנדידאטען-ליסטע.

(ז) אויף דער אנערגעכטיגער בערע-טונג פון הויפט-ראט פון דער דייטשער פאלקס-פארטיי, איז ארומגערעדט געווע-רען דער מצב און די שטעלונג, וואס די רעגירונג פערגעמע צו די בעזונדערע וואהל-גרופּיראונגען אין עס איז אויך בעריהרט געווארען די פראגע וועגען איבערשראנען די געוע-ענע דעפוטאטען אויפ פון לעדז קיין קעניגסבערג און ח' קרעס פון הלפעלאטעק קיין לעמבערג.

די פערזאמלונג האבען שבעטיגען, אז דאס איבערשראנען די דאזיגע קאנ-דידאטורען לאזט זיך נישט בערעכטיגען מיט קיין זאכליכע טעמים און עס איז בעשלאסען געווארען זיך צו ווענדען צו דייטשע פאלקס-פארטיי מיט א בעגלייטשריבען אויף די שטאנט גאנ אויפ'ן נא-מען פון ראמאלד טיעלמשארסקי.

דעם שלאגען מאך וואס אויך אפשר-טען א זיצונג די בארגערליכע-קאמיסיע, אויף וועלכער עס וואס מעטראלס וועג-דען די פראגע וועגען דעם אפמאך פון קראקאו און די שטעטלעך און ערשטע אנדערע פראגען. מיטוואך וואס דער מעניסטערשטאנד אויף זיין זיצונג פעטראלסען די פראגע וועגען וואהלען פון א פרעזידיום אז די פערשטאנד שטאטראט קאמיסיעס.

(עגדע זעה זייט 6).

די מאמע פון אנא פילצמאכער דערצעהלט פאר'ן „לאדזער טאגעבלאט" די געשיכטע,

ווי אזוי איהר טאכטער איז פערפרעמדט געווארען פון יודען.

זי בעט ביים לאדזער ראבינאט, מיטצוהעלפן צוריק צוגעווינען איהר פערוואגעלטע טאכטער.

(ג) די געשיכטע, וואס איז געווען פארפאסט אין „לאדזער טאגעבלאט" דערציילט יידישע מוטערלעך אנא פילצמאכער וועלכע איז פונדעסטוועגן אפגע'שמד'ט געווארען אין זלב אוצט צו טאג צו ווינען — האט נישט פערלאזט צו האבען די גערעכטע וואך: עס דאט זיך ענדלעך אפגעזוכט די אינגליסלעכע מוטער פון דער בלאדזער ישיבה יהודישער נשמה.

ישלמען איז געקומען אין אינער ראבאטיע פרוי אלטע שטערנל ארער באלעב פילצאכער. זי וואוינט אויף וואיטע 23, אין באלוט. זי טעבט אינגאנצן אין אלזון, דערצעהלט זיך פון גאן נעהן קאנטי א ווישען בני לעטען.

פרוי פילצמאכער האט מיט טרעה־רע פון פרשר אויפגעגעבען די ירעה פון „לאדזער טאגעבלאט", צו אויהר מאל מער וויל צרינסדרען צו אויהר יידישע מאמע.

זי איז געפוירען — דערצעהלט שיינ דאל פולצמאכער בני פערמעגלעכע אל־טערן און שטעטל אפט. ראבאטער ארזון. יונגערהיר אין אויהר פאטער אפ־געיטארבען (צו 37 יאהר) און דערמיט האט זיך נעטרונען דאס שטעט לעבען אין עלטערן־הויז. בעלד דערויף אין אויך די מוטער נעשטארבען. דער ברו־דער מיט דער עלטערער שוועסטער זע נאר אפגעפאהרען קיין ארגענטינא. און ז. אלטע שונדעל, איז אויך קיין ווע־ען אין זיך געשטעלט דינען אלס כע־ל'ר אין א יידישען בעל־תבה'ישען דיין. דאס איז געווען אין יאהר 1897, ווען איך בין אלט געווען קלים 16 יאהר. צו־ווען גרויסען אומגלוק בין איך נעווען אלהר א שוועסטער. עס האט זיך צו מיר געגעבען שידוכין א בעגערמאן, וועל־כער איז געווען מישטער אין דער פאבריק. אין אלטע מיך ווי אן'אינפערצוהליך פער־פרעמדען און נוט נישט קיין רוה מיט מיר נשכד, נעמען מיין ווילען אין דאס אבער צום סוף געטומען אין דער וועלט פארען און איך מ'ז שוין אלזון עפעען מיין מיל, און אלס אופערגעבען אמער עטמונג.

איך מיין מוטה זען — גוט צו דו אומגלוקלעכע מאמע — צו איך האב שטענדיג נע'תלש'ט צו ווינען צו מיין אונטצוג קינד לעבט נאך און וואי עס נעפינט זיך. אבער איך האב זיך תמיד געפרעגט אין כרוים גוט א ן בין סרעכט אין האב גארנישט געקענט טון.

דו אומגלוקלעכע מוטער צעווינט זיך אין בשוויגען אונ א פרוה, וואס זו האט ערשט נעלטען בעסטען פון אויהר ברו־דער ישראל מעדעל פולצמאכער אין מאנטרעל:

— „שרייב מיר — שטעהט אין דעם ברויעל — צו עס אין אמת, צו דו אנא פולצמאכער, וועגען וועלכער עס שרייבען דו קאנדער יידישע צעמעגען אין דיין קונדר. עס פרעהט מיר, וואס דאס קינד דאס אויסגעפונען, צו זו אין א יידישקע אין וועל נאך 30 יאהר לעבען צווישען גויים צוריקקעהרען צו יידען. שרייב מיר, לומע ש'ושטער, וואו דיין טאכטער אין יעצט, צו זו אין שלין בע דער אין שטיב. זו אין הויך נעשטעט בע מיר צוגעב דעם, וואס זו חאט דערפהלט אין אויהרע ארען יו־דיש בל ט, ווייל זו בעטט צו אויהר לייבליכע מאמע. איך בעט דיר, לוכע שוועסטער, אריינגעהן אין דערציעיג „לאדזער טאגעבלאט" אין הארט זא־גען דעם ד' ראבאטער, צו דו בוזט דו מוטער פון דעם מוידעל, וואס וויל אין לעמבערג צוריקקעהרען צום יהדענטום. דו צוטיגב וועט דער נשוהס צ העלפען; דורך דער צוטיגב וועגען שוין דא פיל מעכשען געהאלפען נשוואגען. דערוויל שיק אויך אופער 1 דאלער חנוכה־געלד פאר דער נייעפירער הנחלע פולע־מאלשר"

ווייטער דערצעהלט דו אנגליסלעכע מוטער, צו אויהר טאכטער אין נשוואגער נשוואגען, צו זו אין א יידישע רחל־דעם, וואס זו האט נשוואלט לחגור חאי־מען (צוי האט זו נשטערט פון לעבן־פערגער יראן) מוט א פרוטסלעכען יאנ־ערמאן. זו אין אויך מאלען אטמען, האט זיך ארויסגעזוכען, צו זו שטעמט פון א יידישער מיטער אין פון דעם „ליבב" אין נישט געוואגען.

אלטע פולצמאכער בעט דערנעכער דורך דער פערמיטל נ פון „לאדזער טאגעבלאט" דעם לאדזער ראבונאט, צו פולען בני דעם לעמבערגער ראבונאט, צו מיטען שיין פון אנא פולצמאכער, אין דעם יידישען מוטער אנטפר־ראגען.

צו דעם צוועק וועט פרוי פולצמאכער הענטגיג וואך פאהרען קיין לעמבערג אריינגעמען אידר קינד פון די פוישרים, בני וועלכע אנא דוגט.

קויהלען! קויהלען!

היינט א קהלה־זיצונג.

(ג) היינט אוועגד וועט פארקומען די זיצונג פון דער קהלה־פערוואלטונג, וועל־כע האט זוגעאנ נישט געקענט אפנע האלטען ווערען צוליב די וואהל־קאנפע־רענצען, וואס זענען פארגעקומען אין שטאט.

אויף דער טאגעסארדנונג קהלה־זיצונג זאל עגדליך בעשטימט ווערען דער פלאן וועגען קויפען און פערטיילען די שטיצע פאר דאכלאזע און קויהלען פאר פריה־רענדע יודישע משפחות.

הלוואי!

פאר ראמוניסטישער טעטיגקייט

א יוגענדליכען פער'משפט אויף 3 יאהר תפיסה.

(ג) נעכטען האט דאס קרייז־געריכט בעפאראכט דעם פראצעס געגען מיכאל פיינקער, א רוסישער בירגער, 20 יאהר אלט, וואס איז אנגעקלאגט געווארען אין פערשפרעטען קאמוניסטישע לוטעראטור.

דער אנגעקלאגטער האט זיך אין דער שולד נישט מודה נעווען. דער עדות קאמיסאר זאקושעווסקי האט פעסטגע־שטעלט, אז דער אנגעקלאגטער איז בע־קאנט דער פאליציי אלס מיטגליד פון דער קאמוניסטישער יוגענד. דאס גריכט האט איהם פער'משפט אויף 3 יאהר תפיסה צו פערבייטען אויף אויסבעסערונגס־חיין און ארייגנדעכביינדיג דעם ארעסט ביז'ן פרעצעס.

3 חדשים פאר אנטלויפען פון מיליטער.

(וו) די מעג האט דאס מיליטער־גריכט בעפעלט דעם פראצעס געגען אברהם יעזעפאוויטש פון בעלעזאוו אין דעם פל מאזאוו מיליטער. דער ערש שור אין אנגעקלאגטער געווארען אין דע־זערטירען פון מיליטער, דער צווייטער פאר נעבען אויהם אויף אנ'אנגלעגאלען אופן א בעפרייאונגס־צייטונג פון פ.פ.אר.

צוליב מאנגעל אין בעווייזען, אין דער זעלבער יעזעפאוויטש פלין פון מעשפ נעווארען פאר דרייזעהן מוניטיטן אויף 3 חדשים. דאנעבען פון נעבען שוהר אין ער בעפרייט געווארען צלום דער זעלבער סבה אין אויך בע־פרייט נעווארען מיליטער.

—0—

פרץ הירשבייין א גאסט איז לאדזן.

זיין היינטיגע פארלעזונג אין „פילהארמאניע" ווערט ערוואַרט מיט גרוים אינטערעס.

פרץ הירשבין, דער בערהמטער יי־דישער שריפטשטעלער און דראמאטורג דער „אויבינער וואגדרער" אובער דער וועלט, וועט היינט זען א נעזעט און לאדזן.

אין אלע וועלט־מיטלען, אין דו פיר־וואר פון נמטע לעבער, אין יאפאן, בונא, אינדיען, אפילו אין מוביעט, שלין נישט דורכגעדרג וועגען דו פל־ערלי רעפעלי־אונגען פון אמערוקא און איסטראליען — אומעטום קומט ער אין פון אומעטום פערעפנטלעכט ער פרעלטונג שולדע־רונגען און א הויך מאמשושען, הארצי־גען מאן, וועלכע שטעלען פאר מיט זיך א מעזוגער זשאנר אין חער יידישער לטעראטור.

נישטא קען אין ווינקעלע אויף דער וועלט, פון דו אלמען בון דו חומאלאען קען פון אמערוקא און איסטראליען — אומעטום קומט ער אין פון אומעטום פערעפנטלעכט ער פרעלטונג שולדע־רונגען און א הויך מאמשושען, הארצי־גען מאן, וועלכע שטעלען פאר מיט זיך א מעזוגער זשאנר אין חער יידישער לטעראטור.

אלע ימ'ען און וואסער־פאלען, אלע וואס דערלעבטע ערשטנגגען פון דער נא־מיר אין פון דער מעשיליכער מעלעט, אלע לאראקטערוסטישע שטרוכען פון פלעלער פעלטער און נאצעיס און דער נאנצער וועלט, — וואס פרץ הירשבין זאל עס נוט האבען פעקענען מיט זען שיהנעם, זעהען און זאמלען סמיל.

פרץ הירשבין איז א דיכטער נישט בלויז מיט דער פערד, זען נאנצער לע בען איז א שטוק פאנטאסטישע דיכטע און אויך אלס רעצעטאטאר איז ער א מייסטער.

דענט 8 אויהר פ מט ערליך פאר אין „פילהארמאניע" די לאנג־ערוואר־טעט פארלעזונג פון הערהמטען יודי־שען שריפטשטעלער, לעבען און יאפאן אנטרעגען אין לינע".

די דאזיגע פארלעזונג, וואס די הכנסת פון אנדער נישט לטובת די יידישע פאלקס־שלען פון „יעזעש" האט אין לאדזן ארויסגעפון א געוואלטיגע פער אנטשעדונג.

—0—

א וואהרע קראצער איים הייערידיאווער נאס.

(ג) אויף פעטרוקאווער 75 געפינט זיך א אלטער רוצערן הויזע, וואס שטעלט מיט זיך פאר א מערעם קאנ־טראסט צי זעגע שכ תדיגע הויפע בנינים. אויפ'ן הויף געפינט זיך דער א פאטריק און דאן א איכנאג אויף אל. קאשטשעשקו. אונט תאבען די בעל בתים פון דעם פלאץ בבעשלאסען אט צוגעגען דאס הוצערנע הויזע און דו פאבריק און אויסגעבויען א גרויסע 6—7 שטאקיגע בנין אויפ'ן אמערי־קאנישען שטייגער, און האנדעלס־פאב־טאוש א ן פארטער זאלען זיך געפינען פון בונדע זעטען הויף געשלאסען, גע־רעכנט מיט א גלעזערנעם דאך און כ.ו.ש א דרעכנאג אויף פעטרוקאווער און אל קאשטשעשקו. דעם בנין זאל אויסזיך א ספעציעלער קאנטראציון.

צו די סיים־וואהלען איז לאדזן.

הויפט־ראט פון דיימשער ארבייטס־פארטיי בעשטעטיגט דעם בלאק מיט „פ.פ.ס".

(ג) דער הויפט־ראט פון דער דייטשער סאציאליסטישער ארבייטס־פארטיי האט אויף זיין נעכטיגער זיצונג אקצעפטירט דעם בלאק מיט די פ.פ.ס. עס איז אויס־גע'ליכען געווארען א ספעציעלע קא־מיסיע פון די ה"ה קראניג, לאוניק קוק און הוקער, וואס וועט דארפען דורכ־זיהרען שטענדיג די בעשלוסען וועגען די געמיינזאמע אויפטרעטונגען פון פ.פ.ס. מיט דער דייטשער ארבייטס־פארטיי.

* * *

אויך „נ.פ.ר." פראוויצא פאר צוזאמענארבייט מיט דער רעגירונג.

(ג) די „נ.פ.ר." פראוויצא האט בע־שלאסען צו רעזאלוירען איהר בעציהונג צו דער רעגירונג פון פארשאל פילסודסקי. אזוי ארום וועלען די רעכטע און לינקע נ.פ.ר. ארויסשטעלען צו די וואהלען א געמיינזאמע ליסטע.

* * *

ענדעקעס און כ.ד.'שקעס אין לאדז געהען צוזאמען.

(ג) אויף א קאנפערענץ פון די ענדע־קעס אין לאדז איז בעשלאסען געווארען צו גהען צו די וואהלען צוזאמען מיט די כ.ד.'עקעס. ז'ינדרגילעכע דעציזיע זאל אנגענומען ווערען די נאחענטשטע טעג. אין גאנצען לאנד זאלען די כ.ד.'עקעס, ווי בעקאנט געהען צו די וואהלען צוזאמען מיט „פ'אסט".

* * *

אונפארטייאישע וואהל־קאמיטעטען.

(ג) געכטען האט זיך אין לאדז קאנ־שטיטוירט דער אונפארטייאישער קומי־טעט פאר דער צוזאמענארבייט מיט דער רעגירונג, בראש פון וועלכען עס שטעהט אדוו. וועדזינסקי. עהנליכע קאמיטעטען זענען אויך געשאפען געווארען אין גפרוש און לאסק און פאר'ן לאדזער פאוויאט.

* * *

שוינען די וועהלער־רשימות.

(ג) דער פארזיצענדער פון דער קרייז־וואהל־קאמיסיע, ריכטער קארטין־קארעס־קיעוויטש, האט זיך געהאנדעלט צו די פארזיצענדע פון די אבהאדענע וואהל־קאמיסיעס, אז זיי זאלען אכטונג געבען די וועהלער־רשימות זאלען בעת'ן באכזעהן פון די וועהלער בלייבען גע־שוינען.

—0—

דער יובילעאום פון י. י. פראפוס

25 יאהר ארבייט פאר דער יודישער פרעסע.

אין דער וואר־שאווער יידישער ישר־אלוסמעס־משפחה איז תכסם א שמח־חג יום־טוב. עס ווערט געפערט דער יובילעאום פון דער 25־יאהריגער לי־טעראריש־ד ישראנאלסטישער טעטיג־קייט פון י. י. פראפוס. דער יובלער האט לכתחילה דעביוטירט אין דער פאע־ויז אין זיינע הארצונגען, אין פאלקס־שטימלעכען מאן־ערשאלטעטען לודער האבען אזהם אין זיין צייט פאפולער געמאכט צווישען די יידישע לעזער.

דער הויפט־פערדינסט פון י. י. פראפוס איז אבער זיין אפערפולע ארבייט פאר דער יידישער פרעסע. ער איז, קאן מען זאגען, אינער פון די פיאנערען פון דער מאדערנער יידישער ז'ורנאלסטיק ער איז, נעמלוך, נעווען פון די ערשטע מיטארבייטער אין דער ערשטער יידי־שער טאג־צייטונג „דער פרייינד" (אין פעטערבורג), וואס האט די יידישע פרעס־ע ארויסגעפונדערט אויפ'ן ברייטען טלאך פון נייע־צייטונגען־וועזען, וואס „דער פרייינד" האט בערייט פאר דער שטעמפלונג פון דער יידישער פרעס אין אלטען נוט בעקאנט. די בעס־טע פתות, וואס די יידישע ליטעראטור און פובליצוסטיק האט דאן פערמאגט, האבען זיך גר פארט ארום דעם דאזיגען בלאט און זיין אביבלים אין געווען אנ־גערויש אין פאלומיע ־ נעזעלשאפט־לוכען, ווו אין ערצעהרישען זין. „דער פרייינד" האט געמאכט א סוף צו דער הפקרות אין דער יידישער שפראך; ער האט אין דעם פרט גערינגט אלס מורה דרך. יידישע לעזער, אויך פיל יונגע יידישע שרייבער האבען זיך פון בע־דאמישען און גלענצענדע דעראיר־טען „פרייינד" געלערנט, ווי צו שרייבען יי־דיש. פאר פיל דאן שוין בעקאנטע יי־דישע שריפטשטעלער אין די דעראציע פון „פרייינד" געווען אמ ינ ע ל, וואו זייער שפראך איז געלטפערט גע־ריינגט און געשליפען געווארען. און דער פערדינסט דערפאר טו אין אגרוי סער מאס ווערען פערשריבען אויף דער לוטעראריש־ישער קאנטא פון י. י. פרא־פוס. אלס סטערקער פון דער „פרייינד" דערשיינען זיינע אלע מאנ סקריפטען דורכגעגאנגען דורך זיין חאנד. זיין פלוטס און אויפערעבען ארבעט האבען מסט וואגרער בעווייזען.

די לעצטע 14 יאהר און דער יובילאר טעטיג אי'פ'ן זעלבען אמט און „מא־מענט" און איך דא פוס ער זיין אר־בעט מיט א שטיינגערען ערנסט און וואגרערבארען פלייס. י. י. פראפוס גע־הערט צו די מיפושע „אנגזמען" פון דער רעדאקציאנעלער טעטיגקייט; זיינע פערדינסטען פאר אשלעפען. דער טערמין וועט נישט פערלענגערט ווערען

פראטאקאלען פאר ניט אויסקויפען קיין פאטענטען.

(ג) נעכטען האבען פינאנץ־בעאמטע דורכגעפירט און די לאדזער האנדלס־אונטערנעהמונגען סאנטראלעס, צו עס זעטען פארהאן גנע פאטענטען. בע פיל בעהרים און קעסטנערשטעלער ווערען, אז זיי האבען נישט קיין גנע פאטענ־טען און נעטען זיי ווענען ציוויל־גע שטעלע געווארען שטרעפ־פראטאקאלען. סוחרים וואס האבען געקענט בעווייזען קאנטונגען, אז זיי האבען פאר דער קאנטראלע אנגעצעהלט פאר פאטענ־טען, האבען אויסגעטומען די שטרעפ־פראטאקאלען.

מיר טעלען אויפמערקזאם, אז נישט לעזער ווי ביי'ן 14 ד. ח. אטעשליך אין צייט אויסצוקויפען פאטענטען פון שטראף פאר אשלעפען. דער מערטיין וועט נישט פערלענגערט ווערען

געוואלט גנב'ענען האלץ איז וואלד און געפינען דעם טויט.

(ג) שרעקנעלטען בעטאג האט זיך אין וואלד לנומאן, לאדזער פאוויאט, אנגעשפוילט אזא טראגעדיע: 2 וואלד־וועלטער, באולעלאן מאטשאיסקי און אנטאצי אנגעשטעלט, האבען געהערט האקען בוימער און וואלד. זיי האבען זיך דערנעמער בשתיפות צוגעלייגען צום ארט אין בעשלאסען די וואלד־גבים צו פאקען בני דער האנד. דער וואלד־וועלטער מאלאוסקי און דער ערש־טער צוגעקומען צום ארט און אויפגע־פארערט די גבים ווי 23. א ן 25 יאה־רגע פרידער באלעגנט צו נעהען מיט אזהם אין פאלוצי. די גבים האבען זיך אנגעהויפען מיט אזהם סארען, בעת ער האט נעראלטען א אנגעלארטע בוקס אין האנד. דער וואלד־וועלטער הנחלע פולע־מאלשר"

צו די סיים־וואהלען איז לאדזן.

הויפט־ראט פון דייטשער ארבייטס־פארטיי בעשטעטיגט דעם בלאק מיט „פ.פ.ס".

(ג) דער הויפט־ראט פון דער דייטשער סאציאליסטישער ארבייטס־פארטיי האט אויף זיין נעכטיגער זיצונג אקצעפטירט דעם בלאק מיט די פ.פ.ס. עס איז אויס־גע'ליכען געווארען א ספעציעלע קא־מיסיע פון די ה"ה קראניג, לאוניק קוק און הוקער, וואס וועט דארפען דורכ־זיהרען שטענדיג די בעשלוסען וועגען די געמיינזאמע אויפטרעטונגען פון פ.פ.ס. מיט דער דייטשער ארבייטס־פארטיי.

* * *

אויך „נ.פ.ר." פראוויצא פאר צוזאמענארבייט מיט דער רעגירונג.

(ג) די „נ.פ.ר." פראוויצא האט בע־שלאסען צו רעזאלוירען איהר בעציהונג צו דער רעגירונג פון פארשאל פילסודסקי.

* * *

אויך נ.פ.ר. פראוויצא פאר צוזאמענארבייט מיט דער רעגירונג.

(ג) די „נ.פ.ר." פראוויצא האט בע־שלאסען צו רעזאלוירען איהר בעציהונג צו דער רעגירונג פון פארשאל פילסודסקי.

* * *

ענדעקעס און כ.ד.'שקעס אין לאדז געהען צוזאמען.

(ג) אויף א קאנפערענץ פון די ענדע־קעס אין לאדז איז בעשלאסען געווארען צו גהען צו די וואהלען צוזאמען מיט די כ.ד.'עקעס. ז'ינדרגילעכע דעציזיע זאל אנגענומען ווערען די נאחענטשטע טעג. אין גאנצען לאנד זאלען די כ.ד.'עקעס, ווי בעקאנט געהען צו די וואהלען צוזאמען מיט „פ'אסט".

* * *

אונפארטייאישע וואהל־קאמיטעטען.

(ג) געכטען האט זיך אין לאדז קאנ־

פריין 2 זל. שנעל אנזעיעל פריין 2 זל.

רעכטס־קאנסולענטען־ביורא

„פאראדא"

10 פיעטריקאווער 10

אונטער לייטונג פון אלאניערינען אי רוטינירטע גערעכט־סעקרעטאר

שרייבט אלערליי ביכען און אפעלאציעס, קלאגעלעס און זאבען־פיעשעניעס. אינטערמיר און שרייבט אין אלערליי מיליטאר־ענינים. אויך איבערזעצונגען אין פרעמדע שפראכען.

ZAKŁAD ŚLUSARSKO-MECHANICZNY

F. MOTYL Majster cechowy

Łódź, Zawadzka 19, Tel. 55-42

Firma egz. od r. 1895:

אויסשרטיגונג פון זעמטליכע שלאסער און מעכאנישע אויסאר־בייטונג, זאחי פרעסען און מאשינען, צענטריפוגען און סערבער־קעסעל. חי אויך זעמטליכע מאשין־רעפעראטירען.

ספעציאליטעט:

אויטאמאטישע שווייסונג אויך שווייסונג פאר אלע מעטאלן מיט גאראנטיע

פרייטאג

היט אייער געזונד.

(ענדע פון זייט 4).

מיטע מינים. ווען, למשל, מ'רעכענט אויס, אז דער קראנקער קען שוין מעהר נישט מארדזען די מאס פון מעהל-שפייז, לויט וויי עס איז נויטיג פאר זיין געזונד, מעהל די צויך-דריז אין שוין אזוי אנשטרענגט, אז זי קען שוין מעהר נישט פרעדזיצירן די נעטיגענדע מאס פון אינזולין, קען מען איהם ארייגשפריצען אזא מאס קינסטליכע אינזולין, וואס איז דאס זעלבע וויי די נאטירליכע און ער קען דאן שוין מערדזען זיין ריכטיגע מאס מעהל-שפייז און ער הערט דערמיט אויפגעריכט. ער קען שוין דאסאלט אנגעהן מיט זיין געהענליכער בעשעפטיגונג און זיין לעבען-גלייך. די קינסטליכע אינזולין אנלעגט אויך דערפיר, וואס די אמגעצייט, דאשרוליכע, דארף נישט בעלאסטיגט ווערן און קען געהאלטען ווערען אויף מעהער, אויף גוטיגערע צייטען. דורך דער ערפינדונג פון אינזולין האט מען שוין נאטירליך, פאקט אין אנגעפאנגען אויך זעהר שווערע דאס אלגעמיינע כאראקטער פון דער קראנקהייט גופא. און דער רעזולטאט פון שווערהייט איז דער, אז מ'זאל נישט הערען מיט דער קראנקהייט אזוי לאנג, ביז מ'קומט שוין דער-וויל, אז מ'זאל זיין געזאהנגען אנצוקומען צו דאס קינסטליכען מיטעל אינזולין. דאס דארף מען בעהאלטען פאר א גוט, ווען מ'איז שוין אין גוף (אין גוף) מענשען קאנען לייכטער איבערנעמען קראנקהייטען און אפעראציעס, און בדרך כלל לעבען זיי לענגער ווי פריהער פערזאנען. די ריכטיגע מאס פון א גארמאלען מענשען דארף זיין, אז די מאס ארום דער ברוסט זאל אנלעגען די העלפט פון זיין הויך, און די מאס ארום דאס בויך-גארנישל זאל זיין די זעלבע, וואס ארום דער ברוסט.

דיאבעטיקער האבען דאס רוב אויך א הויכען בלוט-דרוק. א גוט מיטל געגען הויכען בלוט-דרוק איז אנגעמאן איז צו געברויכען חנגע, אדער גאר קיין זאלץ נישט. די מעסטע מאכלים פערמעגען אין זיך נאטור זאלץ, לויט וויפיל עס איז נויטיג פאר'ן נאטור. מען קען, ווען מען וואס נישט קען מעסטן, פערצעטען דאס זאלץ מיט אנדערע בע'שמ'ט זאכען, ווי עסיג, זענעפ און לימען און גאר אנדערע צושמוזען.

אינזולין איז הייר'ליך דער מאלאך הגואל פאר צוקער-קראנקהייט, אבער די מעבע האט אויך א ליינקע זייט. ער האט אויך זעהר בעגרעניצונגען און דאריבער פאר מען איהם נישט בעדאמפען ווי א אפקר-זאך. מ'מוז איהם גאר געברויכען אונטער א דאקטער'ס אויפזיכט. מ'מאר זיך מיט איהם נישט גוט זיין, ווי די אפטע-ליינע רעזולטאט זעלבע-זומאס, וואס האבען ארומגעשפאנקט דאס מיגגער אין האלז, כדי אויסצוברענען דאס עסן פון אי-ערגעפלעכען מאגען, כדי זיי זאלען קאנען הייזער אמאל פרעסען און זויפען. אזוי פאר מען נישט געברויכען א גרעסערע דאזיג, אויבאלע (אין גוף) מענשען קאנען לייכטער איבערנעמען קראנקהייטען און אפעראציעס, און בדרך כלל לעבען זיי לענגער ווי פריהער פערזאנען. די ריכטיגע מאס פון א גארמאלען מענשען דארף זיין, אז די מאס ארום דער ברוסט זאל זיין די זעלבע, וואס ארום דער ברוסט.

דיאבעטיקער האבען דאס רוב אויך א הויכען בלוט-דרוק. א גוט מיטל געגען הויכען בלוט-דרוק איז אנגעמאן איז צו געברויכען חנגע, אדער גאר קיין זאלץ נישט. די מעסטע מאכלים פערמעגען אין זיך נאטור זאלץ, לויט וויפיל עס איז נויטיג פאר'ן נאטור. מען קען, ווען מען וואס נישט קען מעסטן, פערצעטען דאס זאלץ מיט אנדערע בע'שמ'ט זאכען, ווי עסיג, זענעפ און לימען און גאר אנדערע צושמוזען.

אינזולין איז הייר'ליך דער מאלאך הגואל פאר צוקער-קראנקהייט, אבער די מעבע האט אויך א ליינקע זייט. ער וואס אויך זעהר בעגרעניצונגען און דאריבער פאר מען איהם נישט בעדאמפען ווי א אפקר-זאך. מ'מוז איהם גאר געברויכען אונטער א דאקטער'ס אויפזיכט. מ'מאר זיך מיט איהם נישט גוט זיין, ווי די אפטע-ליינע רעזולטאט זעלבע-זומאס, וואס האבען ארומגעשפאנקט דאס מיגגער אין האלז, כדי אויסצוברענען דאס עסן פון אי-ערגעפלעכען מאגען, כדי זיי זאלען קאנען הייזער אמאל פרעסען און זויפען. אזוי פאר מען נישט געברויכען א גרעסערע דאזיג, כדי מ'זאל קאנען עסען א גרעסערע מאר אז דער מאגען איז שוין, אז מ'איז שטרענג כשר, איך מיין,

שטרייק אין רעדאקציע „בעלמער שטימע".

(מעטוגיסטס פון צענטראל-ראט פון די פראפעסיאנעלע יודישע ליטעראטען. און זשורנאליסטען-מעראינען אין פוילען מעלדען צו דער אויפמערקזאמקייט פון דער עפענטליכקייט פאלו:

דער ארויסגעבער פון „בעלמער שטימע" ה' חיינשטיין (אנגעסטעלט פון א דרוקערייא, לובלינער 16, בעלמ), האט פון שום ענטשעידונג געגעבען דעם רעדאקטער ה. פריד.

אויף דער הענדונג פון צ. ר. צום ה' חיינשטיין, ער זאל אין א פערטיל פון 8 שעה אנהייבן ה' פריד'ן צוריק אויף זיין ביז-אחריגען פאסטן, אדער איהם אויסצאהלען ענטשעדיגונג פאר 3 חדשים, האט ה' חיינשטיין גערגישט געגעבערט.

דאס גלייכען האט ער אויך נישט געגעבערט אויף דער הענדונג צו איהם מצד דעם בעלמער יודישען קולטור-אמט בי די פראפעסיאנעלע קלובען-מעראינען, וועלכע האבען אנגעפונען אונזער אנדערונג מער גערעכט און דאס אנזען דעם ה' פריד'ן מער אומגעזעליך.

ה' חיינשטיין האט אויך נישט געגעבערט אויף דעם אפפעלירעס-מאר-שלאג פון ארבעטס-אינספעקטאר אין דעם ענין.

ה' חיינשטיין האט אויך נישט דער-מיל דעם פסק-דין פון בוררים-געריכט אין דערלאנגען ענין.

אויפ'ן טאג פון די אלע געבראכטע פאקטען מעלדעט דעריבער דער צענ-טראל-ראט פון די ליטעראטען און זשורנאליסטען-מעראינען אין פוילען, אז ער האט ערקלערט נעגען ארויסגעבער פון „בעלמער שטימע" א שטרייק ביז דעם מאמענט, וועלכער ה' חיינשטיין וועט פטקים זיין צו ערפילען די גערעכטע פאדערונגען פון צ. ר.

דער צ. ר. פאדערט דערביי אויך די ה"ה מישעל לוזער (א ציו יסד) און יעקב בעקער (א פועלי-ציוניסט) תיכף פערלאזען די ארבייט אין „בעלמער שטימע". אין געגענטייל וועלען זיי פר-קלערט ווערען פאנטליך אלס שטרייק-ברעכער.

דער צענטראל-ראט וועגדעט זיך אויך צו די אלע יודישע פרעסע-ארגאנען אין פוילען תיכף צבצושטעלען ביז א מעל-דונג פון צ. ר. דאס מוישען פון זייערע אמשוגען מיט דער „בעלמער שטימע".

דער צ. ר. הענדעט זיך אויך צו אלע קולטורען זשורנאליסטען און רעדאקטע-רען, שטרענג מערהאערען דער „בעלמער שטימע" דאס איבערדרוקען פון זייערע אמגעגעבענע ארטיקלען און מעטעריאלען, וועלכע דרוקען זיך אין זייערע צייטונ-גען.

דער צ. ר. האט אויך אויף דען מאראלישער אונטערשטיצונג מצד דער „בעלמער יודישער געזעלשאפט און בע-זעלשאפטליכקייט. צו הערען ער אפ-פירט אין נאמען פון גערעכטע זאך.

צ. ר. פון די פראפ. מעראינען פון יוד. ליטעראטען און זשורנאליסטען אין פוילען

מעקרעטאר: א. גרעדזינסקי

פ. פ. מ'בעט אלע יודישע צייטונגען איבערדרוקען.

לעטשניצע

פון דאמטוירים-ספעציאליסטען

אין צאהן-ערצטליכער סאנינעם

17 זנערזשער 17, טעל. 16-55.

ד"ר ראמאווסקי	נאז-, האלז, אויערן-קר.	פון 10-1 3—2 7—5
ד"ר יוסטמאן	נערווען-קראנקהייטען	פון 12—2 א חודש
ד"ר רוזשאנער	הויט און געשלעכט-קר.	11—10 און 1-2 מ.
ד"ר ראזענצוויג	קינדער-קראנקהייטען	12—10 5—4
ד"ר פאפיערני	פרויען- און געבורטס-הילף	1—12½ 6—5
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק	אויגען-קראנקהייטען	2—1 8—7
ד"ר מאגטאר	בינערלע קראנקהייטען	ז. 2—1 5—4
ד"ר ווינבערג	אינערע, טעפע, הארץ, לונגען	1—11 7—6
ד"ר סטופעל	רענטגען	10—12 4—6
צאהן-ארצט א. נראזענטשיק צאהן-ארצט נ. ראזעס	צאהן- און מויל-קראנק.	9—3 9—3

מיוחדליכע חשיבות אונטער-בעשטראלונג. מאסען-שפעלען מיט דער עקסטרעמען אין נעסטעס גאנצער

א רענטגען-אינסטיטוט

קערפער-שפעלען, דיאטעטיק און פלעקטריק-ווישעס קאבינעט. הייזמען אין דער שטאט. קען אויך אויך זאגען. אלע ארט מעדיצינישע אנאליזעס. — קוקען פאר שטעפלעך.

אינטשונגען נעגען שכארלאטינע.

Pamiętajcie „WTÓR" Pamiętajcie

Polski Powielacz „WTÓR"

Warszawa, Krucza № 36,

oszczędza czas maszynistkom, szefom przysparza pochód, 8000 kopji z jednego oryginału. Jedyny najtańszy aparat wyrobu krajowego do powielania (kopjowania) wszelkich okólników, cyrkularzy, zawiadomień, ofert, cenników i t. p. Wielobarwnie odbija rysunki, ręczne napisy. Najtaniej wykonywa katalog. ilustrowane. Zastępuje drukarnie. Obsł. zupełnie łatwa

Cena zł. 160 za komplet.

Demonstruje aparaty i udziela wszelkich bliższych informacji p. P. Lande, Łódź, ul. Piotrkowska 112. Polecamy wieczne, prasy-stemple „Tłokodruk" do stemplowania akcji, zceków i wszelkich listów. Odcisku z prasy „Tłokodruk" nie można podrobić.

לעזט אויפמערקזאם!

יעדן א מלשטענדיגער רעגולאטיווצייט פון פטן הערקשטל, עמפעהל איך די ב' קינדרשטאט פון אמגעגער אויסארבעטונג אין

א גרויסען אויסוואהל

גבעבעטע שטיהל

געדעקט מיט לעדער, גאבעלין, מאראסא, זייד, ווי אויך גאבעלין און זייד-

כאזעטכעס, מאטראצען

פון פערשידענע סארטען, טישען און טישלעך (שוואלץ) גאנדאלקעס אטאמאנס אלס לויט פאריזער מאדעלען פון קטן טרוקען חאלץ. לאנגטערמינינע גאראנטיע. צוגענגליכע פרייזען און בעסטע בעדינונגען.

בעסער איהר קויפט, בעט איך אונפעדינגע צוערשט מיך צו בעזוכען און זיך איבערצייגען. מיט אכטונג

י. מ. וואיטשעכאווסקי

10 נאוואמיעסקא 10

מאדערט איב עראל

גאר פעטענטירטע

פעלד-בעטען

פערזעהען מיט דער אמעריקס-מארקע

Palma-Patent

פאר ווערלכען מיר גארענטירען.

אויך שטעטס אויף לאגער אין א גרויסען אויסוואהל: ליטעל-ב עטס מיטערער-בעטען, אמעריקאנקעס, קינדער-ווענעלער, הויכע מיט דער-בעטעלער, שאמאדע און נעבעטע מאטראצען.

ביליגסטע פרייזען! רע יעלטע עקזאקטע

לאדז, פולנאצנא 24, טעל. 81-85.

ארע יידען

ערלערינען זייערע רעכטס-קאנטולענטען-ארבייטען אינם לאנגיאהריגען קאנפעקציאנס-ביזנעס

זינגער, זאכאדניא 36

פרעגט, פארטער.

צו פערדינגען

א מעבלירט צימער אין א סוד מיט אלע בעקוועמליכקייטען בין לייכטע בעדינגונגען צו פרעמדערן פולנאצנא 19 בייט הויף.

ביליג צו פערקויפען

א קנאפפלאכמאשין „זינגער" צו ווענ.

צו פרעגען בין י. רוזין, פעטערסקא 5.

עש רייבען

עהן אוי שנעל

לערנט אויס דער בעריהמטער

מאליגראף ל. בערמאן

אין 15 לעקציעס. אויך ווערט געלערנט גוט א יודישען בריף דעם וואס קען גארנישט. זאוואדזקא 19 פר. 1 שו.

8-טונגען!

דעם

לאדזער טאגעבלאט

בעקומט מען טעגליך 6 א זייגער פרי

אין אלע באהן-קיאסקען פון

„רוך"

(„Ruch")

ראבינסון

— פון —

ריצרלסון

Cegielniana № 28.

ליד ווירעכציע.

ווי לאנג שלאפט מען אין דער קאבינעט פון ראבינסון.

מזל טוב!

צו דער פערלאבונג פון

ה' אברהם פטאשניק

מיט פרל. פעלא זעלמאוויטש

ווינשען מיל גליק

שמחה הובערמאן און פאמיליע.

א פאכמאן

פון דער שטרימה-בראנזשע

הצלכער ארבייט אויף אייגענע האנד-מאשינען און גיט ארויס צו ארבעטען אויף קראפט-מאשינען מערשידענע זאכען זוכט א שותף מיט א קלייגעם קאפיטאל. שעריבען פאר M. A.

Dr Ludwik Falk

ספעציאל-ארצט

פאר הויט- און נעש עכטס-קראנקהייטען

נאוואראט 7, טעל. 28-07

נעהמט אן פון 10—12 און פון 5—7 אוונד.

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם!

בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש.

אז א איהר הילט א לעדיגען אינערע פע-ריהמטע עניגים זאלכטו קומען צו לויפען אין דעם ביורא

17 פעטריקאווער 17

2-טען הויף, פארטער, דורכגאנג זאכאר-ניא 52, וואו מ'הערט ערלעדיגט און גע-שריבען אלערליי ביטעם לויט אופטאר, מלאווילעם און זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס, אפטאן-יציעס, אדוואלאניעס, רעמורסעז וועגען פעסער אין קאמיסאריאס-רושענדז, ביטעס וועגען דירה אין אורזשענד-רעזיעס-טשי און אין אלע מאליצע-בעצירקען, שותפות-אכטעז, סטאטוטעז, אס-טעז אינטערציזעס, אכטעז דע-ראוויזעס, מארגע ספראוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.

רעכט-קאנסולענט י. מאנעלא

פעטריקאווער 17, זאכאדניא 52.

פריילישע שפראך

ווערט ערלערנט גרינדליך דורך א שרעקער צאהל

צו ערטהיילען וזסכאדניא 29, ווו. 3.

וויכטיג פאר דאמען!

מאכט איך די אלגעמיינסטע דאמען-הויטע ווי דער עקסטער פריזיר מאדע אין די פלעקסטע מיט פיטער-פרעסט איך אויף געזעלליך ווי. נעדרוקט די אדרעס: 23 זאכאדזקא 23 אין הויף, 2-טען אינגאנג, לינקס פארטער.

מאכט איך שיסאן-וועלער- סא-מעס- און פיליץ-הויטע אין אלע פארבען און פארבען אין פינסטער אויספיהרונג. דער פרייז איז נאר אויף א שרעקער צאהל.

„TOBA".

אבאנאמענטס-פריין: מיילען 5 דלטער א חודש אין, אין פארשטארקט אין אנגל. אנאנסען-פריין: פאר א מ"מ. בעטער-שורה פאר'ן מעטקסט 16 גר., פרעמדע 24 גר., אין מעקסט 40 גר., פרעמדע 60 גר., נעקרעלאגן מעקסט 12 גר. פרעמדע, 28 גר. גיען—20 פרענק, מיטגעטיילט לענגער—פרעל'ן 8. פאר אויסלענדישע אגענטען 100% מעהרער. אויסער דער שטאט—מיט 50% מעהרער. פון די פרעמדן הערן נים פרעמדענען קען רעקלאמאציע.

Redaktor wydawca H. Hamburski

B. Tłocznia Hiem. mburski w Łodzi Piotrkow kozat

מתקבלת החתימה על „דבר"

עתון פועלי ארץ ישראל

חצי-ל: „אמרה הטובים בארי אשרה, ב. בצלאל.

„DAVAR" Palestine Labour Daily

Tel-Aviv, Palestine, P. O. B. 180 אמקה: תל-אביב, ת.ד.

„דבר" הוא עתון מדיני וכפרותי, אינטרמטיבי וחברתי, בלתי תלוי בשום מפלגה ומפלגה, ושוקד על מעמדו של צבור הפועלים בארץ-ישראל.

בכל יום ששי מצורף לעתון מקרא פרוחה.

עליון לדוגמא נשלח חנם לכל דורש.

הזדמנות יוצאת מן הכלל למודעות!

„דבר" נקרא בכל פינה הארץ ונמצא בכל חלקי החבל!

המנהל אחראי: י. גולדין, פולודניובה 23.

אנאנסען-פריין

פאר א מ"מ. בעטער-שורה פאר'ן מעטקסט 16 גר., פרעמדע 24 גר., אין מעקסט 40 גר., פרעמדע 60 גר., נעקרעלאגן מעקסט 12 גר. פרעמדע, 28 גר. גיען—20 פרענק, מיטגעטיילט לענגער—פרעל'ן 8.